

310317

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న వట్టణము 1922వ సం॥ డిసంబరు నెల 22-వ తేది శుక్రవారము

No. 221

సంపుటము ౯

మండు తి నా మ కం ప త్త ర ము, పుష్కమాశ శుద్ధ చవతి ౪.

సంచిక ౨౨౧

అమృతాంజనము అన్ని

నొవ్వలకు మంచిమంద.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

పు న మ యి న మండు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయనుండుగాదు. సకలమందులవలన మోసముగలుగును. కంచభావచీకటి చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి నీధి, మదరాసు.

చాటుపద్యమణిమంజరీ.

ద్వితీయ భాగము

రూపు 1-కి. 0. గ్లెజు పేజరు ప్రతి రూ 1-10-0

మూన్సాల్లముచ్చట - వెల 0-4-0.

అడ్రెసు:—మణిమంజరి మేనేజరు,

(142) తిరువల్లిక్కణి, మద్రాసు

THE BENGAL COTTON WOOLEN AND MILL LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 20 per cent dividend in the first year. For Prospectus and particulars please apply to Roy Dutts and Co.

172,

CALCUTTA

ముఖ్య గమనింపు (2943)

మోక్షోపాత్తములు

(5) మొదట మహామోక్షోపాత్తముల రచనకిని వారకెం బిటిలో మంజు, దుర్గా మొదలలో చాల వారి ఫాస్ఫో గ్రాఫ్ బొమ్మలకు ఒక కరము వంటిది. నా మొదట సంబంధమైనట్టి వ్యాసు లన్నియు పూర్తిగా నయమైనది.

బాంబాయి }
28-8-20

కె. జాన్ సన్,

రిటైరు మేధాను డిప్టీ కలెక్టరు.

ANDHRA TUTORIAL COLLEGE.

POLAIAH UPSTAIRS, RAJAHMUNDRY.

For Senior Inter Students Part I.—top-notch coaching by a well-known educationist. Economical Boarding & Lodging arranged Living Cost astoundingly small; Beautiful sanitation; Picturesque scenery an ideal place altogether.

M. K. RANGACHARI, Secretary.

రూ 500-ల ప్రథమ బహుమానము

జ్యోతిష మాన్య బహుమాన పరీక్ష

30-4-23 తేదీని జరుగును.

ఈ కాలము, ఫల చక్రము, ఈ బహుమానముల కొరకు అత్యుత్సాహముల ప్రతిపాదన ప్రయత్నము చేయవచ్చును.

ఈ పరీక్షకు శ్రీలును, పురములు కూడ దోహదము చేయవచ్చును. ఎరియిందే నారు కూర్చుండి “జ్యోతిష రహస్య” గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్ష ప్రశ్నలకు సదుత్తరములు వ్రాయవచ్చును. మాజీ జ్యోతిష నిలయమునందలి మాజ్యోతిష రహస్య గ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతిపాదనకు పరీక్షకు దరఖాస్తు చేయవలెను. జ్యోతిష రహస్య గ్రంథముతో పాటు దరఖాస్తును 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించుట లెవి. తరువాత దరఖాస్తులు మంజూరీ చేయబడవు.

జ్యోతిష బహుమానము రూ 250-0-0. తృతీయ బహుమానము రూ 116-0-0 ఇట్లన్నీ 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్ష వలన లాభములు, బహుమానముల వివరములు ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యులు జ్యోతిష రహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిష రహస్య గ్రంథము ఆరేక రూపికి కొని యాడబడినది. ఒక ప్రతి వెల రూ 2-8-0 ప్రశ్నములకు ఒక దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిన, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రీతికలిగ జ్యోతిష నిలయం,
విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

రాజా

కొవ్వొత్తులు ఏడుగంటలు ప్రకాశముగ వెలుగును

పరదేశపు కొవ్వొత్తులకంటె

మేలైనవి చౌకైనవి

స్వచ్ఛ పరిశ్రమను సన్మానించి

ప్రతిగృహమును ఈ దీపముతో వెలుగుండును.

ఇవి అన్ని అంగళ్లలో దొరుకును

200 పత్తులు గల పేటె ధర 13 లు

రాజా ఇండస్ట్రీయల్స్

తిలక్ పేట, నల్లూరు.

విక్రయించుటకు ఏకైకముగా వ్రాసినది.

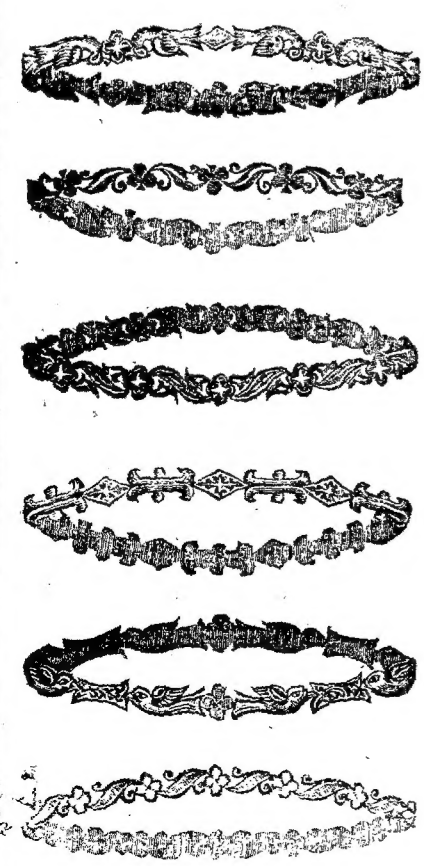
ఆతుర పడకుడు!

బాగా యోచింపుడు!!

హియోక్క సొమ్ములు సవరన్ బంగారు తప్ప వేరు మట్టంబుగానుతో చేయింపకయు మట్టంబుగానుతో చేయబడినవి మెరుగు పోయినతరువాత విత్తలి సొమ్ముల వలె అవును. మీకు కావలసిన సమూహాగాజులు 40 రూ సాయల వెలలో సవరన్ బంగారుతో చేయించి యివ్వ గలము. ఇష్టములేక వాపసు పంపితే 5 రూసాయలు తోసి నిచ్చిన వైకము ఇచ్చెదము. ఒకసారి తెప్పించి నగయొక్క నాణ్యమున్ను పనితనమున్ను పరీక్షింపును.

ఇండియన్ జ్యూయెలరీ మార్బు

నగర్ పేట, బెంగళూరు సిటీ.

ప్రకటన

మాచర్ల రామన్న, శివచిత్రంబరయ్య వరం గలుగోకమివాన్ యేజన్సి పేర్లతో వ్యవహారం. గుడు వెంకటనారాయణ శ్రీరసాగర సరహరి వీరు భయము పాటాదారుగాను పనిపిస్తున్నాడే. ఆ 1922 సం. 11 న తేది దివంగతులనుండి యీ పాటాదారుల వ్యాపారం యెత్తివేయబడెను. గాన సదరు వ్యాపారముతో ఇప్పుడు మాచర్ల రామన్న శివచిత్రంబరయ్య గార్ల కెట్టి సంబంధములేదు. 11-12-22 తేదీనుండి గుడు వెంకటనారాయణ శ్రీరసాగర సరహరి వీరుభయము సదరు వ్యాపారం అంతకును సర్వాధికారులు గాన, ఆస్తికిగాని, అప్పులకుగాని, దుకాణము సంబంధమయిన బాకీలు వసూలు, కీరు, జేను, వస్త్రాలుకు వారు ప్రభయలే బాధ్యులు. ఇకమిద మాచర్ల రామన్న శివచిత్రంబరయ్యగార్ల పేర దుకాణం నడిపించుటకు అధికారము లేదు.

మాచర్ల రామన్న, శివచిత్రంబరయ్య,
శికింద్రాబాదు.

నోటీసు

కృష్ణజిల్లా గుడివాడతాలూకా పెడ లింగాలగ్రామ తాళువుకు సుదర్శి లోబియ్యగారిపేర సదరు పెడలింగాల అగ్రహారములో నిమగ్నపూడి వెంకట్రాయకుగారిపల్ల వున్న పిల్లయ్య కాళ్ళతల్లి జి. యితీపుట తొలిన గుమారు 72-0 ల పల్లపుభూమి రు. 40000 లకు విక్రయించుట మాజీ వాణిగా 22-10-1922 తేదీని యేర్పరచి యున్నదని, అందు తల్లిపూచుగా యోరైను సదరు వీరయ్యకల్ల క్రయము పొందే యడల సదరు బనియోము సదరు అగ్రమెంటు బైదుచేయ నేరదని అందఱను తెలుసుకునేది.

గూడవల్లి కోటయ్య నిశాని.

అమ్మకమునకు

చనిపోయిన రాజా ఎ. వి. జగ్గారావుగారికి విశాఖపట్టణములో సంబంధించిన కట్టడములు, నివే శనములు 1922 సం. 11 రం దిశంబరునెల కడపటి వారమునందు, తరువాతిమాసములందును అప్పు డిక్కను నోటీసులములముగా తనశీలుగా తెలుప బడు తారీఖులందు బహిరంగవలము వేసి అమ్మ బడును. అమ్మకము 20-12-22 తారీఖునుండి ప్రారంభమగును. అమ్మకము షరతులు, యితర వివరములు తెలియగోరువారు, విశాఖపట్టణము, డాబా గార్డన్సులోనున్న షర్ మహమ్మదపురము సంస్థానము వైసరు ప్రొప్రైటెక్సుగారి గార్డియన్ గారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

శ్రీ ఎ. వి. భానోజిరావు,
షర్ మహమ్మదపురము
ప్రొప్రైటెక్సుగారి గార్డియన్.

చరక సంహిత

సూరసానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

అయిదవారు :

(8767)

డాక్టరు ఆచార్య లక్ష్మీనాథ ని. ఎ. ఎం. వి. సి. యం

మేనేజింగు డైరెక్టరు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హరిన్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను.

నిరాశ

ఈ దినము ప్రతిజ్ఞకర్తల దృష్టియొ యరవాడతైపు వర అను. అందు బందీయైయున్న మహానీనునితోలిసవా డెన్నయ ను గున రాజకీయరంగాను నిలదీయబడలేదు. నేను మన మా త్యాగీమను గావించుకొన్న కొన్ని నీతులు తెలియకపోవు. మహా త్యాగము కారాగారమున కేటకబూర్వము తనకార్యమును మన వైతెల్లెను అడిగిపెట్టు స్వేచ్ఛగలిగియున్న యీ ప్రముఖ పండితుల గాంచి యేడనునో మనము హిందువులమమము. తనజీవములలో నతని కంకటి విశ్వాసముండియున్నను యీ పండితులు పకిం చినపు డాతనివైపును సహితము చలించునట్లుకాకెదోకాదు. మనదేశస్థి నరయుట కష్టముకాదు. మనశ్రులు మనలను చూచి యాడుతున్నారు. మనకు హితులుగా కలిపించి వారు మనల నుండించుచున్నాడు. కాని వీరిసహాయ మనవరములేదే మనవిమరుసటి మనకు ముల్లగుచ్చుకొనునట్లుగా తెలియవచ్చి. మనము అభిమానకర్తల క్రొంగితిమి. బైద్యులు కొగ్గిలతుకజాలడని నిరాశకెంది యేదోతోచిన చురిచ్చుకలుల మనలోను మనవ్యాధి కన్యకతోచినమనదావారు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఈ నిరాశములలో క్రంగు మనలను లేదోయిటు కనేకతరహా రాకాణ్యులలో క్రంగు మనలను లేదోయిటు కనేకతరహా పాఠములు నూచింపబడుచున్నవి. మహిమవస్థలో తొంక రకటి నిరాశకెందిన రోగినిలే నదోమలను రక్షించ గలదని తోచిన తరుణోపాయమును వెదకి కొంటేమేని తప్పుక మన శ్రులు మనలను జూచి నగ్యగలరు. మనస్వేహితులును అనుకొ నునట్టి అయినదని తల యూకురు. ఆతురతతో తీసికొనబడు జూరీచివర్య మును నచ్చుదు. ఏకాజీతి సంక్రామమునం దైన ను యిట్టిబడుతులును సహజమైయున్నవి. మనము అనాత్మ దాకాదు కాంగ్రెసుకు పూర్వము గల్గియున్న అవేకమును నిలు పుకొనబాలకపోయినంతమాత్రమున మనము ఓకీపోలియని యొ క్కొనుటగాని మనకు సాధ్యమగు నంతవరకే పూర్వపు గొప్ప సాధనముల నుపయోగింతుమనుటగాని మన పికితనమును కల దిండును. మననాయకు లిప్పుడు యిచ్చు సలహా లన్నియు నిరాశాప్రేరేపకములేయని చెప్పకతప్పదు. వీరిలో గొప్పకారును, విఖ్యాతి గాంచినవారును జ్ఞానసంపన్నులును గలరు. కాని వీరితో మేమేకీ భవింపబాలకన్నాము. వీరిసలహాలు భిన్నములు. అయినను యింక నియు కాననభావప్రకేమనదాని క్రింది కట్టులతో కేటవిన వి. ఈ నాయకులు సహాయనిరాకరణ నూత్రమునందు విశ్వా సమును గోల్పోయి రని మేము చెప్పము. చారిత్రక విశ్వాసము ముచలించలేదని వారు దృఢముగా చెల్లియుండిరి. మేమును వీరి మాటల నమ్ముచున్నాము. కాని వారు తమసలహా గాంధీమహా త్ముని మూలసిద్ధాంతమునకును, వరుసగా మూడు కాంగ్రెసు సభలలో నిర్వచనము గావించబడినవిధానమునకును విరుద్ధము కాద నితెలుసుటలో మేము కారితో కేకీభవింపబాలము. మాకు సహాయ నిరాకరణమునందు మూఢవిశ్వాసములేదు. అయినను జేకీయమ హాసభ దీనినిధివిధానముగా నవలంబించిందనియు, దీనిమూలసి థాంతమునకు విరుద్ధముగాతోచునూతనసలహా యేదైన గావించబ డినయెడలనదిక్రొత్తమార్పు కాదని నిరూపించుభారము ఆసలహా గావించవారలపై బడుననిమాత్రము తెలుపవలసియున్నది. ఈ యుద్ధయత్రాకు గాంధీ మహాత్ముడు దీనిపరమాను నిర్ణ యించుట తగినవారు గావున మార్పును నూచించువారికి క్రిం దివిశ్వాసములు "యంగ్ ఇండియా" నుండి ఉదహరించుచు న్నాము:—

"మన శ్రీప్రతిష్ఠాపననైనను మనకడి యిష్టము తేకపోవుట చేగాని, కానిని నడుపుకానికి మనము సహాయము నియ్యదలంప తుండుటచేగాని మనము కానిని బహిష్కరింతుము. కాన్సిల్సును బహిష్కరించుటలో మనయుద్దేశము రెండేభదియైయున్నది. ప్రతి మ్మంభనకొరకు మనము కాననభల జేరియెడల సహకారము గావించిన వారలమే అగుదుమని నాయభిప్రాయము. ఈకార నమువారు కలుగజేసిన పరిస్థితులు మనకు దుర్భరములైనవి. కా వునైతర్యగారకుముగల మనుజునికి సహాయనిరాకరణమే కరణ్య ము. అనగా సంపూర్ణ బహిష్కారము. బోధానే కాని మిల్టర్ ప్రభుని కాన్సిల్లో జేరకుండెను. ఇందులకు కారణ మారెడు మిల్టరు ప్రభువు బోయర్ల విమర్యమైతీసికొన్న చర్య కంగీకరింప తుండుటయే. బోధానేకాని విజయము గాంచెను. బ్రాహ్మ్య లంతయు నాతని పతమున నుండెను. బహిష్కారోద్యమమున జను మాయుద్యమమును కైకొనిన జేకమునై నాధాంబడి యుండును."

తరిస్థితులనబట్టి మార్పుకాగలనీ వచ్చునని వాదించవచ్చు ను. అయినను పండితులు సిద్ధాంతములమార్పుజనదని మాత్రభి పాయము. మహాత్ము డిప్పుడు మనలోలేదనియు, మన కిప్పుడు

పూర్తిగా క్రొత్తపరిస్థితులు కల్గినవనియుగాని మహాత్ముడు ప్రపంచజ్ఞానముల రాజ్యతంత్రజ్ఞుడనియు, అతని డెక్కనును సమయోచితము గ నాచిరింతు వాడ నియు అతడిప్పుడు స్వేచ్ఛతో నున్నయెడల కాననభావప్రకే కమునకు సన్నతింపక పోదనియుగాని వాదించిన యీవాదనలకు పూర్వత్యుత్తరమిది. మహాత్ము డిట్టివాడే యయ్యోనని అతడిట్టి యవధములను గుర్రెరిగి కలిగెనుగు సహాయనిరాకరణమునకు ప్రత్యామ్నాయముగా వేరొకవిధానమును నిర్వచించియుండును. సహాయనిరాకరణవిధానమును సగముసగముగా నుపయోగించు ట కతడొప్పుకొనునని మేమొంచము. సహాయనిరాకరణమాత్ర మయొక్క అధికత కాననభలపహిష్కారము మూలమున బయల్పడగలదని గుర్తించియే వరుసగా మూడవైశ్వాకాగము స మాజీములలో బహిష్కార తీర్మానము దృఢము గావించబడె ను. శ్రీమన్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారు యొన్నికల నిలచుటకలన వోట్లనిచ్చు ప్రజలను సాధనము గావించుకొనవచ్చు నని నూ చించిరి. ఈసలహా కాననభలలోనుండి ఆసహాయమును సాగిం చుటయును సలహావంటిదే. శ్రీనివాస అయ్యంగారు తన ప్రవచన క్రొత్తది కాదనియు, విశ్వాసమునక కవకామును గల్గింప కూడ దనియు ననవచ్చును. కానియిదిరలో జేకీయమహాసభలో యొన్ని వయమున గావించబడిన తీర్మానములు జూచినయెడల వీటికిని వీరినూచనకును యెంతటివ్యత్యాసమున్నదో తెలియగలదు. కలక త్రాలో జరిగిన ప్రత్యేక దేశీయమహాసభ అభ్యర్థులను యొన్నికల కు నిలవనట్లని వారించుట కాక కాంగ్రెసు తీర్మానమును పా టింపక అటల నిలచువారికి ప్రజలు వోట్లనివ్వకూడదనికూడ తీ ర్మానము గావించెను. కాకపురి కాంగ్రెసు, యొన్నికలవడిన కాననభల్యుల తనపదవికి రాజీనామా యిచ్చునియు, అటుల రాజీనామా యిచ్చినభల్యులవలన ప్రజలే కాకే నయనభావ మును పొందకుండవలెననియు తీర్మానము గావించెను ఈతీర్మా నములను చులకనగా త్రోసివేసజనరణ గయ కాంగ్రెసు అంతర సమాజములంద నుల నిలచబడిన విధానమును తిప్పిన తిప్పక మ్మను. కాని గయకరణియు యేధానమునైతను ఉత్సాహము ను. ఉత్తేకమును కల్గించగలదను కారణమున దాని సంగీకరింపబా లను. తైగాయావిధానము పూర్వవిధానమునకు వికర్తముగాను న్నది. దీనినాచరణలలో బెట్టుటకూడ సాధ్యముకాదు. ("హిం దూ" పత్రికనుండి)

కావలెను - ఆంధ్ర పండితుడు

చెన్నపురియందు చిన్న బాలికకు చదువుచెప్పు టకు సంస్కృతాంధ్రము లంగు చక్కని పాండిత్యము గల పండితులొకరు గావలయును. వేతనము యో గ్యతానుసారము. వలయువారు యోగ్యతను చెలు పుచు ఈ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

ఆంధ్ర పండితుడు,

రెంటాలవశాసు, మైలాపూరు, మద్రాసు.

తెలకుప్పనివారిణి (157)

చర్యమునైనందు తెలకుప్పలు వైభూతలన పూచిగా 8 దినములలో నయమగును. శుద్ధ వనమాలికలచే చేయబడిన ఈ బ్రహ్మధము ఋషి కర్మనిచే కనిపెట్టుబడినది. నక్షత్రముగానిచో ధరకు రెండింతలు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి. వి. పి. ఖర్చుతో సహా రు. 8. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM AEDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. G. O.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి ఘాటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాం బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొనిన అనందముగా నుండుటయేగాక, అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, సున్నిపాతము, జగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, ప్లేచ విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లరోషములు, మొదలగు అనేకవిధములగు వ్యాధుల కిది మహాయుధముగల భిష్యాయన జలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8861)-200 మాత్రలసీసా 1-కి రు. 0.4-0; డబ్బా సీసాలు రు. 2.8-0 వి. పి. చార్జి ఎన్నికైన నా రు. 0.6-0. పి.సి.ఎ. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాఖ. వెరెడపి. నెయ్యాముగా

ఉ:—ప్రభుత్వమువారి కిది చెలియదు (బి) కనీసము సంఖ్య నూటికి 20 నుండి 50వరకు గలదు. (సి)(డి) కొన్ని సజ్జలు కనీసము మార్కులూ నూటికి సంఖ్య 50న్నూ మరికొన్నిటి 20ను ఉండటం బాగుండలేదని యెంచి పరిశ్నాసంఘమువారి చూపనై 1917సం॥ అన్ని సజ్జలలయందును కనీసము సంఖ్య 0కి45చేయబడెను.(ఇ)వైద్యకలశాలవిద్యార్థికి కనీసము మార్కుల నూటికి 80 1/3 నుండి 50వరకు మారుచుండును. పాఠశాలకాలయందు హానర్సుగరి ఫీకేటునకును, రేజరు వాయిదరు

సర్ది ఫిర్యాదును నూటికి కనీసము సంఖ్య 50 చొప్పున నం దెను. శంకరులాయరు సర్ది ఫిర్యాదును కొన్ని సభ్యులలో 40 ను, మరికొన్నిటిలో 50 చొప్పునను ఉండెను. ఎఫ్. డి. బి. ఇం. డిగ్రీలపాఠశాలలో నూటికి 50 మార్కులు రావలెను.

కోయిలకుంట్ల రెవెన్యూ డివిజను

588 ప్ర. క. శరభాచార్యగారు:— కోయిలకుంట్ల రెవి న్యూడివిజను రద్దుజేయుటకు ప్రభుత్వమును దృఢీకరించు.

— ప్రభుత్వమువారి యెదుటి కింతవరకు పట్టినాచన రావలెను.

డఫేదారునకు భూమి నోచుట

589 ప్ర.:— శ్రీమత్ శరభాచార్యగారు. ఇరంపు రం తాలూకా ఆఫీసు డఫేదారునకు భూమి నోచుటనుమార్చి నే నిదివరకు ఆఫీసు ప్రకృతి వివరముల దెలిపెదరా?

ఉ.:— ఈ వివరముల కొరకు వ్రాసి దెప్పించుటకుల నెట్టి యాపయోగమును నుండదని ప్రభుత్వమును చెంచుచున్నారు.

చిత్తూరు. ఉత్తరాగ్రామజిల్లాల కలుపుట

592 ప్ర.:— ఎ. తంగవేల నాయకగారు:— చిత్తూరు ఉత్తరాగ్రామజిల్లాలను తిరిగి కలుపుటకు ప్రభుత్వమును దృఢీ కరించుట, అట్లయినయెడల ప్రధాన కార్యాలయము లిదివరకు 1911 నంబు నందున్న ప్రజేశమునకే మార్పుదరా?

ఉ.:— ప్రభుత్వమువారి కిట్టిమానము ఆలోచించుట లేదు. జి.వాసు దేవయ్యగారిని శిక్షించుట

595 ప్ర.:— ఎ. తంగవేల నాయకగారు:— నేలం ప్లిడరగు జి. వాసుదేవయ్యగారిని శిక్షించునందగ్గరను తీర్చునందు, అత నికికొఱు విడిచికోని, బీజాపూర్ను మొట్టకలెనిదెలుపబడెనా? వివరముల ఇట్టియుత్తర విచ్చుటకు అధికారమొసగు చట్ట మేదై నగలదా?

ఉ.:— ప్రభుత్వమువారికి వివరములు దెలియవు. జైలులో ఖయిదీకి విడిచిపెట్టిన భోజనముగలనీనది మేజిస్ట్రేట్లు నిర్ణయం కరు. కాని ఖయిదీ ఎట్టి భోజనమునకు అలవాటు పడియున్నది వారంటునందు దెలిపెదరు. ఇందుకు ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్య గలదు.

గురువారము మధ్యాహ్నము

మద్రాసు సర్వేక్షాండరిల బిల్లు

నిన్న ఫలహారాంతరము కాసన సభ్యులు సమావేశమై సర్వేక్షాండరిల బిల్లుపై చర్చ మురల ప్రారంభించిరి.

రైతులు సర్వేక్షాండరిలను రిపేరు చేయనియెడల సర్వే ఊద్యోగులు రిపేరు చేసి రైతులనుండి ఆఖర్పులను రాజుకు కో వచ్చునని ఏ. యన్. కృష్ణారావుగారి ఒక సభరణను నువపాదించిరి. సభరణను అధ్యక్షులు జనరలుగారు ఆమోదించిరి. డి. బి. రామచంద్రారావుగారి సలహాపై యీ సభరణపై చర్చ ఆరంభం చేయబడెను.

16 వ క్లాజు

సర్వే మాక్కులు శిథిలమైనచో గ్రామోద్యోగులు ఆ విషయమును సర్వే అధికారులకు తెలియజేయుటయొనని క్లాజునందు నూచింపబడెను. రైతులకు తెలిపి గ్రామోద్యోగు లిట్లు చేయ వలయునని అర్జునసామి ఉడయరుగారి ఒక సభ రణ నువపాదించిరి. క్లాజునందే యీ అర్జును ఇమిడియున్నదని సర్ మాజిస్ట్రేట్ గారు చెప్పిరి. సభరణ ఉపసంహరించు కొన బడెను.

19 వ క్లాజు

(ప్రాస్త్రోమి ఎన్టీల్లు) పన్నుకనూలు చేయుటకు సౌక ర్యము కలుగజేయుటకు ప్రభుత్వము వారే సర్వేచేయునపుడు ఆ ఖర్చులను ప్రభుత్వము వారే భరించవలయునని అంకి శేడు ప్ర సాదురావుగారి ఒక సభరణ నువపాదించుచు ఇట్టిసర్వేల ప్రభు త్వమువారికే లాభము కలుగును గాన జమీందారు లిఖ్యులను భరించవలయునని చెప్పుట స్వాయముకాదని వాదించిరి.

అప్పాసామి నాయుడుగారు సభరణను బలపరచిరి.

గర్ మాబిల్లుగారు సభరణను ఆమోదించుచు ఇట్టి సర్వేల ప్రభుత్వము వారికే కాక జమీందారులకు కూడ ప్రబలాధిము కలుగుననియు సర్వేచేయుట కన్నులు కనూలు చేయుటకు అవసరమైనచో కన్నులను మార్చించుటకును జమీందారులకు వీలుండుననియు చెప్పిరి.

శ్రీ మేకా అప్పారావుగారు సి. వి. యన్. నాసింహా రాజుగారు సభరణను బలపరచిరి.

సభరణపై చర్చ ముగియక మునుపే సభ ఆరంభం చేయ బడెను. మరల శేటినియు ఉదయం 11 గంటలకు సభ ను ముగించెను.

నేటి కార్యక్రమము

డిసం 22:— కాసనసభ యామదయము 11 గంటలకు మరల సమావేశ మయ్యెను. గౌ. గర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు గారగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి.

(ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

దివాన్ బహదూర్ మోచెర్ల రామచంద్రారావుగారి

ప్రశ్నోత్తరములు

రామచంద్రారావుగారి ప్రశ్న:— ఇంకాంతమునకు

నిండియున్న దాన్ని అడ్డెసుకో బోధ కమిటీ సభ్యులుగా పో యి నం దు న కృష్ణా డి ప్రి థ్ట బోర్డు ఆ ధ్యక్షుల కనుమరై యుత్తరవుచేల యియ్యబడలేదో, జిల్లామం దుదని కారణమున తవవదనిని పోగొట్టుకొన వలసినవా రై రని సర్కారువారి యభిప్రాయము? అట్లగుచో బ్రిటిషు గయా నాట్ రాయబారిగ శేక్స్ ఆంజేల్ గారి జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు డి. బి. కేశవశిల్పగారి కనుమరై ప్రభుత్వమువారి కిట్టి చర్య వలంబించ వలంబి?

ఉ.:— మనగా మూడవ ముసలవరకు కృష్ణాజిల్లాబోర్డు సభలకు రానికారణమున డి. బి. రామచంద్రారావు పంతులు గారి బోర్డుమెంబరుపని యంత మొందినది. అట్లే డి. బి. కేశవ శిల్పగారి పదవికూడ అంత మొందినది.

సస్పెండ్ చేసి ప్రశ్న

సి. వి. యన్. నాసింహారాజు గారు:— కేశవశిల్పగారు గయనుండి తిరిగివచ్చి చార్జివుచ్చుకొనలేదా?

ఉత్తరము:— పానుగల్లు రాజుగారు ఆవును. చార్జివుచ్చు కొనవచ్చునను నమృతముతో వారట్లు చేసిరి. తదుచర్య అక్రమ మని వారు తలచలేదు.

నాసింహా రాజుగారు:— షిల్పగారి చర్యలను సక్రమము లని తలంచెదరా?

పా. రాజుగారు:— ప్రభుత్వమువారు షిల్పగారి చర్య అక్రమమని తలచియే వారిపేరు గెజటులో ప్రకటించిరి.

నాసింహారాజుగారు:— ఎప్పుడు?

పా. రాజుగారు:— మొన్నటిగ జెటులో.

రామచంద్రారావుగారు:— షిల్పగారు చార్జివుచ్చుకొనిన తేదీనుండి గెజటులో వారిపేరు వడినవాటికలకు కావించినచర్య సక్రమ మని ప్రభుత్వమువారు తలచిరా? పానుగల్లు రాజుగారు:— అవును. ఆకల్ బోర్డు అప్రెష కా బట్టిచర్యల సక్రమములని తలచబడినది.

రామచంద్రారావుగారు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు

డి|| బి|| మో|| రామచంద్రారావుగారు

ప్ర|| (అ) గోదావరిజిల్లా తాలూకాబోర్డు, తనసభ్యు లలోనుండి అధ్యక్షుల నొకరినెన్నుకొను హక్కుగలదా?

(అ) ఆ తాలూకాబోర్డు శే. రామచంద్రారావుగారు అను వారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరా? దానిపై ప్రభుత్వము వారు ఆయెన్నిక అసంగతమని ప్రకటించిరా? అందుకు కారణ ము 1921 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీని ఆ ధ్యక్షులు లగ నుం డి. రెవి న్యూడివిజనుల ఆఫీసు ఆ తాలూకాబోర్డు పునర్నిర్మాణము జరు గువరకు నుండెనయేకా?

(ఇ) ఆ తాలూకాబోర్డు పునర్నిర్మించబడిన తేదీ యే?

(ఈ) గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు, రామచంద్రపు రం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నికకు 1922 జూన్ 30 వ తేదీని నిర్ణయించెకా? పిదప జులై 29 కి మార్పుకా? అందు కు కారణములేమి?

(ఈ) 1921 ఫిబ్రవరి 12 తేదీని ఉత్తర విచ్చిన రామచం ద్రపురం తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నికను విలంబితము ని టుల జేయుటకు కారణమేమి? ఎన్నిక యెప్పుడు జరుగును? ఉ|| (అ) (బి) ఉత్తరవు అనుకులముగ నే ఉన్నది.

(అ) తాలూకాబోర్డు 1922 మే 6 వ తేదీ పునర్నిర్మించ బడెను.

(ఈ, ఉ) గోదావరిజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు, ఆ రామచంద్రపురం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని యొక్క 1922 జులై 29 వ తేదీ నిర్ణయించెను. ఆసతమున, రామ చంద్రపురం, పెద్దాపురం తాలూకాబోర్డుల యొక్క శేఖరు నిమ యము ప్రభుత్వమువారికి నుండెను. ఈ నిమ యము నిర్ణయమును జరకును ఎన్నికలు నిలుపవలసినదిగా గోదావరిజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కొరబడెను.

రాజకీయ నేతృమలకు జెయు సౌకర్యములు

సి. రామలింగారెడ్డిగారు

ప్ర|| (అ) వైదులలో నున్న రాజకీయ వైదిల సౌకర్యముల గూర్చి కొన్ని నిబంధనలు మార్పులను ఇండియా ప్రభుత్వము వారు నూచించినమాట నిజమేనా?

(అ) నిజమేతే ఆ ప్రభుత్వ వైదిలములు మద్రాసు కన్నుచుచేతను.

(ఇ) మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు జెయుచున్న ముల న కవిధముగ సంస్కరించెదరా? ఆ యు తేటి సంగ స్కరణము యెప్పుడు మొదలు పెట్టి తూర్పుయొ చంబలొనికి చేరుతును.

(ఈ) ఆ సంస్కృత నిబంధనలను బహిష్కరించెదరా?

ఉ|| (అ) ప్రభుత్వముగ నొకరకు ఖయిల సౌకర్యము లకు జెయుట గట్టుకులందు కొన్ని మార్పులను ఇండియా ప్రభు త్వమువారు నూచించిరి ఇందు రాజకీయ నేతృమలను నుడియితరులను నూడ చేర్చబడుదురు.

(అ) 1922 ఆగస్టు 28

(ఇ) అవును. సంస్కరణమును గూర్చి నివర్తములు ఆలో చనలోనున్నవి. ఆవి త్వగలో ప్రచురింపబడును.

(ఈ) కాలానుగతిని ప్రకటించబడును.

రాజకీయ వైదిలు జెయులులో చేయు కమము

ప్ర|| రామలింగారెడ్డిగారు, నూనె గాన ఆ త్రవ్వకు లు జెయులులో జేయుచు పనిగ నెందరు రాజకీయ వైదిలు మొ త్రిము గూడ జేయుచున్నారో దెల్పెదరా?

ఉ|| జెయులులో రాజకీయ వైదిలయొ, యితర వైదిల నియమ భేదములేదు. గతమాసపురలో వాగ్దానము జేసిన నిమ యములను కనుగొనుట కష్టమాయెను. జెయులునూడరింపెండెంట్ల నివేదికలను బట్టిమాడ రాజకీయ వైదిలని మొత్తమిద యెన్ను కొనబడినవారిలో 7 గురు రామలింగ నినుకుతును, 16 గురు నూ నెగానుగ (తిప్పటము) నియోగించబడిరి.

నధుర రామనాథుజిల్లాలో నీమధ్య వరదలవలన ఎకర నవ్వును గలిగినో తెలుపుటని రామనాథు రాజుగారు కోరిరి.

పోస్టు సరిగా జరుగకందునను, వివరములను ఇంకను కరె క్చరు తెలిసికొన బాలకుండే ననియు, అయినను నుమూడ 2 లక్ష. లయాధ్యక్షులకును సప్తమాండవచ్చు ననియు, 2 మనుష్యులు నది ప్రవాహమునందు చనిపోయిరనియు, మరికొన్ని వివరములు ప్రక టించబడుచున్న ననియు గౌ|| రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రభుత్వమువారి కిదివరకై వివరములను కనుగొనియుండ వలసినదని డి|| బి|| మో. రామచంద్రారావుగారు చెప్పిరి.

రైల్వేలైను సరిగాలేకందుటయే ఇంతఃస్వముగకు కాక ని మయ్యెననియు రామనాథురాజుగారు చెప్పిరి.

గౌ. అధ్యక్షుడు ఆధికారతరఫపుల తిక్కావములను శిశుముగ పరివర్తించి సాధనముల వారసి నివేదించుట కొక యుపసంఘమును నియమించిరి.

మదరాసు రాజధానిదే వాదాయముల బిల్లు సెలవుకమి టికి గౌ. అధ్యక్షుడు గౌ. పానుగల్లు రాజుగారిని అగ్రాసాధి పతిగ నియమించెను

గౌ. పి. పి. పాత్రోగారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ సెలవుకమిటిని వేదికను సరింపబడిన బిల్లును సమర్పించిరి.

అంతట సర్వేక్షాండరిలబిల్లుపై చర్చ మురల ప్రారంభిం త బడును. సభ ఇంకను జరుగుచున్నది.

శేటి కార్యక్రమ వివరములు శేటి వక్రీకయించు ప్రక టించబడును.

నరిహద్దు వార్తలు

ఈ నూనుండి రాసాదరొడ్డు అంబో ఫోంబరకు జేయుటకి శతి. బండ్లు నడచుటకు వీలగును. మోటారువూడ నడచుచున్నది. అబ్దుల్లాపానూరుల నామకదరు ముస్లిమాన్ లెట్టి నెంట్ల డికిన్ను పట్టుకొందునని ప్రకటించు కొట్టుచున్నాడు.

శ్రేష్ఠ మైన నామామలు వింక్లె లి అక్కిలి పథరి

భక్తములు, శ్రేష్ఠులకు గడియములు, గం, ట, టాయి లెట్లు, అత్తిములు మొదలగును స. ఫ. చేయబడును. వర్త తలకు ప్రత్యేకధాని గలవు.

B. S. Vasu & Co., Post Box 2071, Madra

గ యా కౌం గ్రె ను మ హా స భ

మొంకాసినుండి ఒకవలంటీరు కాలినడకను 1200 మైళ్లు నడచి గయకు

వెళ్లుట - దారిలో నతనికి మశూచకము వచ్చుట
మరియిద్దరు వలంటీరులుగూడ రాజమండ్రి వరకు నడచి

పిమ్మట రైలులో వెళ్లుట
ఒకడు వాల్టేరువరకు నడచి పిమ్మట రైలులో గయకు వెళ్లుట
అధ్యక్షుడు దేశబంధు దాసుగారు ఇతర నాయకులును వచ్చుట
గొప్ప ఊరేగింపు జరుగుట

భారతధర్మమహామండలిసమావేశము గయలో 28-29-30 తేదీలలో జరుగును
శ్రీయిత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు శ్రీమతి లక్ష్మీబాయమ్మగారును గయకు వెళ్లుట
మొంకాసినుండి ఒకవలంటీరు కాలినడకను గయకు

వెళ్లుట

1200 మైళ్లు నడచుట-దారిలో స్ఫోటకము వచ్చుట

చెన్నపురి రాష్ట్రమునండి కొద్దిమంది వలంటీరులు గయకు వచ్చిరి. వారిలో నలుగురుపాతకరాలు లేకుండనడచి గయకు వెళ్లవలెనని నిశ్చయించిరి. మొంకాసి కాంగ్రెసు ప్రచారకు డాన్ చెప్పిన లక్ష్మీమెయూతు పిళ్ళగా రమయవతుడు నరబరు నెలగంభము ననే గ్వగావమునండి కాలినడకను బయలుదేరెను. అతడు 1200 మైళ్లు నడచి డిశంబరు 17వ తేదీకి గయకు చేరెను. నుమారు 40-45 రోజు లతడు ప్రయాణము చేసెను. దారిలో నతనికి స్ఫోటకము వచ్చెను గాని త్వరలోనే ఆరోగ్యము గలిగినది అతడు రైలుపెను.

మరి ముగ్గురు

ఈ ప్రాంతలో (దక్షిణ రాష్ట్ర) మహా సభ జరిగినపుడు గణపతిశక్తి (కుత్తుబుడిలో ప్రాథమిక పాఠశాలపాఠ్యాయుడు) శ్రీనివాసయ్యయ్య, సతేశయ్యయ్యగా ర్హాసభకు వెళ్లిరి. కాలినడకను గయకు వెళ్లవలె నన సంకల్పము వారి కచట కలిగినది. వారిలో మొదటివారిద్దరును కాలినడకను రాజమండ్రి వరకు చేరుకొని వారి కరైల్వేము కలిగినందున వారెటులో తీర్కొట్టు లేకుండనేరె అలా ప్రయాణముచేసి కలెక్టరేషన్ గా 20వ తేదీకి గయకు చేరిరి. సతేశయ్యయ్యగారు వాల్టేరువరకునూడ కాలినడకనే వెళ్లెను గాని అచట రైలుబండి ఎక్కి అతడుగూడ 20 వ తేదీకి గయకు చేరెను. 1920 లో కాగ్రాలో కాంగ్రెసు మహాసభ జరిగినపుడుగూడ అసహాయోద్యమమున చేరి పాఠశాలను వదిలివదిల్యాద్ధి ద్దరు చెన్నపురి రాష్ట్రమునండియే తిరిగిండ్రులకు రైలునకుండనే కాలినడకను కాగ్రా వరకు చేరి. వారిద్దరును గాంధీమహాత్ముని ఎడటకు వెళ్లి గా వారి సహాసమునకు గాంధీమహాత్ముడు వారిని గట్టిగా ముడుతించెను.

ప్రేక్షకుల రుసుము

ప్రాంతంధిని మగు 26 వ తేదీ ప్రేక్షకులు కాంగ్రెసు కాలలోకి వెళ్లుటకు 10 రూపాయలు తక్కినరోజులలో రోజుకు 5 రూపాయలును రుసుము చెల్లింపవలెను.

కాంగ్రెసుమహాసభ అధ్యక్షుని ఆగమనము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారును శ్రీమతి వాసంతిదేవి (దాసు కుమార్తె) గారును చాలమంది ప్రతినిధులును హాకిం అజ్మీలుఖాను పండితమోతీలాలు నైహూత్, పి. నెనుగుప్తగారును 21 వ తేదీ సాయంకాలము రైలులో గయకు వచ్చిరి. వందల కొలది ప్రేక్షకులును కలంటీరులును రైలుస్టేషను కడ చేరి వారికి స్వాగత మొసంగిరి. కలంటీరులు ఖద్దరు యూనిఫార్ములును ధరించి యుండిరి. దాసుగారు బండి దిగగానే సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు బాబూ ప్రజ్ఞాశోకప్రసాదుగారు దాసుగారికి పుష్పహారమును కనుర్పించిరి. దాసుదంపతులపై పుష్పకర్షణము గురిసెను. మహాత్మా గాంధీజీయు, దేశబంధుజీయు, అనుబంధినాదములు చెలంగుచుండ దాసుదంపతులు అగ్రభాగమునందున్న మోస్తర్ కళకు మునిగిపోయిరి. వారి వెనుకబండిలో నైహూత్ హాకింగారుండెరి. అటు వెనుక బండిలో శ్రీమతి గోరంజీదేవి, జి. ఎస్. నెనుగుప్త, శ్రీమతి ఊర్విభాదేవి (దాసుగారి సోదరి), దీపనారాయణ సింగు, భగవతిచంద్రసింగు, రాయ పారిషాదలాలు, బాబూ అచ్యుతనారాయణసింగుగార్లు మున్నగు ప్రముఖు లాసీనులైరి.

సాంకృతికములగు కాజమార్గముల గుండ నూరేగింపు సాగెను. ఈ కారీ లో డు, ఓ ల్ల ము రోడ్ల మీదుగా కుడిలాలు గ్రంథాలయమును చేరి అచట కొంతసేపు ఆగి అటనుండి జమీందారు శంభుగారి భవనమును చేరెను. అభివనముననే దాసుకుటుంబమువారికి బస ఏర్పరుపబడెను. మార్గములందు కొన్ని విలవంపు తోరణములు కట్టబడెను. మార్గము చాల సంకుచితముగా నుండుటచే పొరులు యిండ్లకప్పులపై నెక్కి చూచుచుండిరి. వారు జయధ్వనుల గావించుచుండిరి. అనాదుదాదాదునకువలె ఖద్దరు అలంకారములతో హెచ్చుగా కనబడలేదుగాని చరక శివ్నామములుగల అనేక స్వరాజ్యవలకములు చాల దుకాణములకడ నెగురుచుండెను. అచ్చటచ్చట గాంధీమహాత్ముడు దాసుగారు మున్నగునాయకుల పటములుగూడ నమర్పబడెను. ముందు కలంటీరుల బాండు (మోగుచుండెను. కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు వలంటీరులు బాండు దీరి నడచుచుండిరి. వెనుకటి వత్సరములం దిత్తర కట్టణములలో కాంగ్రెసు అధ్యక్షుల కొనంగబడిన స్వాగతవైభవములతో పోల్చి చూచిన గయలో నొసంగబడిన స్వాగతవైభవము చాల తక్కువయినది చెప్పవలసియుండును గాని గయకనకాళములు తక్కువ అదిగాక అధ్యక్షుడు చాల వ్యవధియుండగనే వచ్చెను (ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును హెచ్చుచుండి యింకను రానేలేదు.

స్వాగత మొసంగిన ప్రముఖులు

మన్నీ వైద్యపాఠశాలపాఠు (భారతకానసంఘసభ్యుడు) బాబూ గజే శక్త తు సింగు (రాష్ట్రీయ కానస సంఘసభ్యుడు) బాబూ కిష్ట (తనూరు (రాష్ట్రీయ కానసంఘ సభ్యుడు) వకీలు బాబు యమునాప్రసాదసింగు, వకీలుబాబు మోక్షవసింగుగార్లు గూడ దాసుగారికి స్వాగత మొసంగుటకు సన్మానసంఘమువారితో గూడ రైలుస్టేషనుకు వచ్చిరి.

ఇతర ప్రముఖులు

పోఖేసు (ఆసాము) ఎస్. ఎస్. నాలభయ, పి. బెనర్జీ, కే. ఎస్. రాయ, డాక్టరు ఆజిత మోహనబోసుగార్లు గూడ దాసుగారితో వచ్చిరి.

ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుని రాక

డాక్టరు అన్వారీగారు ఢిల్లీనుండి 21 వ తేదీ ఉదయమునకు వచ్చిరి. బాబూభగవాన్ దాసు, శ్రీప్రకాశగార్లు కాశీగరమునండియు, వి. జే. వల్టేలుగారు బొంబాయినుండియు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, పి. రంగస్వామయ్యగారు, సి. రాజగోపాలాచారిగార్లు చెన్నపురినుండియు 21 వ తేదీ ఉదయమునకు వచ్చిరి.

శ్రీమంత్ కస్తూరి రంగయ్యగారు

చెన్నపురి హిందూమతీకాసంపాదకు డాక్టర్. కస్తూరి రంగయ్యగారికి చాలజబ్బుచేసి యిపుడేపుడే కొద్దిగా ఆరోగ్యము కలిగినందున వారిసంవత్సరము కాంగ్రెసుసభకు రావాలకు, భారతధర్మమహామండలి

గయలో కాంగ్రెసుకాలకు సమీపమున వేచుబడిన రుయ్యకాలలో 28, 29, 30 తేదీలలో భారతధర్మమహామండలి సమావేశమును గయ ధర్మమహా వార్షికోత్సవమును జరుగును. కాకి ఆగాక్యాన్నురు మున్నగు పెక్కువోట్లనుండి వచ్చిన ముత్తేశ్వ విద్యార్థులు లాసభలలో నుపన్యసించెదరు.

సంక్షేపము

గయనుండి గ్రంథసమాజము వారు సంక్షేపము గావించెదరు. ఈ సమాజము వారిలో కొందరు గయ కలక్టరు కచేరీలో గుమాస్తాబుగా నున్నారగాని సంక్షేపము కేవలము మతసంబంధ మగుటచే కలక్టరు వారి కనుమతి నొసంగెను.

సరోజినీదేవి పట్టులుగార్లు

21 వ తేదీ ఉదయమున వి.జే. వల్టేలు శ్రీమతి సరోజినీదేవిగార్లు గయకు వచ్చిరి. వారికి స్వాగత మివ్వబడెను.

చెన్నపురి ప్రతినిధులు

21-వ తేదీ ఉదయము వచ్చిన ప్రతినిధులలో చెన్నపురినుండి 20 మంది వచ్చిరి. వి. భావస్యం, వాల్కే శంకరేశ్వర్లు, ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారు, సి. రాజగోపాలాచారి, పి. రంగస్వామయ్యగారు గూడ నా 20 మందిలోనివారే. 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున శ్రీనివాసయ్యగారును రంగస్వామయ్యగారును కలెక్టరేలో నాగి వికమత్యుడునుగూర్చి దాసుగారితో చాలసేపు చర్చించిరి. దాసుగారు దృఢాభిప్రాయముతోనే యున్నారు. ఎన్నుకొనబడిన మంగరప్రతినిధులందరను గయకు వచ్చినచో వారితో హెచ్చుచుండి తనతోనే ఏకీభవించుటకు ఆశించెదననిగూడ దాసుగారు నడిపిరి.

దాసుగారు 20 వ తేదీ రాత్రి కలెక్టరే నుండి బాంధ్రాయకు వెళ్లి అటనుండి గయకువచ్చిరి.

చెన్నపురి వత్సరములలో ప్రముఖులగు వాజి అబ్దుల్ రహీం సాహెబ్ గారు నిన్ను సాయంకాలము గయ ఖిలాఫత్ తేదీకు మహాసభకు బయలుదేరి వెళ్లిరి. వారి మిత్రులు వారికి హృదయపూర్వక వీడుకోలు నొసగిరి.

గాంధీ నిర్బంధది నోత్సవము

దాసుగారి యువన్యాసము

గాంధీ మహాత్ముని ప్రశంస

ఈనెల 18 వతేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటల వాకిడే పార్కునందు, గాంధీనిర్బంధనోత్సవము జరిగెను. చాలమంది పౌరులు హాజరైరి. చిత్తరంజనదాసుగారు రధ్యక్షుక వహించిరి. కాంగ్రెసుఖిలాఫతు కాంక్షినికు లూరేగింపుతో వచ్చిరి.

ప్రథమమున, భగవంతుని ప్రసాదము నర్పించుచు మంత్రములు చదువబడెను. తరువాత చిత్తరంజనదాసుగారు రధ్యక్షులుగ నెక్కుకొనబడిరి. "జ్యోతి" పత్రికా సంపాదకుడగు కాశీ శంకరచక్రవర్తిగారు రథవస్థనీవును నిట్లు నడిపిరి. గాంధీమహాత్ముడు 9 నెలలనుండి కారాగారమున నుండెను. ప్రతి నెలలోను ఆతనిగౌరవార్థము నిర్బంధదినము సభలు జరుపబడుచుండెను. కాని ఇందుకలన మనకట్టి లాభము గలిగెను. ఉపన్యాసములకు బోధు, కార్యాచరణముగూడ లేకపోయిన యెడల వీనికలన నెట్టిలాభమునులేదు. ఈ సభలకు మారుగా గాంధీ మహాత్ముని తుదియాజ్ఞ వైసు రాజోవు వత్సరములోగా పూర్తిచేయు త్పించెదరా? ఇతరవరకును దేశముయొక్క శక్తిని వ్యర్థపుచ్చితిమి మనముమనకేటల నిప్పుకు తిగి కేల్వడికరించి ముందు కార్యమును సాగింపవలెను.

మూలవీ సయ్యదు మజ్జిబుల్లుగారు

గాంధీమహాత్ముడు కారాగారమునకు 21 9 నెలలాయెను. ఇంకను చాలమంది ప్రజలు సభలకు విడకీయకత్తుములతోడనే వచ్చుచుండిరి. గాంధీమహాత్ముడు దేశమున కొనగిన తుదిసంతకమును ఖద్దరు చర్మాల ప్రచారమును గూడ నెక్కువ యభివృద్ధి గావించలేదు. గాంధీమహాత్ముడు కారాగారమున నుండగా జూదుచు తూష్టింభవము వహించి యున్న మిచ్చార యములను భగవంతుడు జేసితో జేసెనో దెలియరావచ్చుది. 9 నెలలాయెను. దేశమునందుకేని యభివృద్ధిగానరాదు. స్వరాజ్యము వచ్చుటలేదని ప్రజలు గణుకుకొనెదరు. అట్లే స్వరాజ్యమున మియ్యదేశమేమి? చవుకగా నాహారవహములు దొరకుట, చవుకగాగడ్డలదొరకుట, మియ్యముతి జేయువస్తువులకు తగినధరలు వచ్చుట స్వరాజ్యమనిగదా మియ్యదేశము? ఇది కొంతవరకు సాధింపబడినది. స్వరాజ్యముతలన వీరింకేమి గోరెదరు.

దాసుగారు నవ్వుచు "అట్లేతే కానన తీరస్కారముతలన లాభమేమి?"

మాలవీ:— మిరంజనును భద్రుడు ధరించి విజేతవస్త్రముల బహిష్కరించునెడల మిరన్ స్వరాజ్య మంతయు చేరుతును. మిరనాయకులు క్షయించుచున్న స్వరాజ్యము వచ్చును. గంకర్నములోగా తిరిగి పోటింగు ప్రారంభింపుడు. అప్పుడే స్వరాజ్యము వచ్చును. మహాత్ముడు కారాగారమునకు వెళును.

శ్రీయుత చిత్రరంజనదాసుగారు

తరువాత నభ్యుదయ ప్రసంగించును నిట్లు నడిచిన:— ప్రజలు ఈ సభ కేందుకు వచ్చిరి? గాంధీజీ మహాత్ముడు ప్రపంచములో కల్ల నుత్తమపురుషుడగుటకు సందియములేదు. ప్రజలకు మహాత్ముడను సంబంధము గలగజేసి మహాత్ముని యెడల గౌరవభావమును గలిగించిన బంధమేదీ? జాతిగ్రస్తులవలనతల్లెడలేక మానకజాతి యంతటియందును మహాత్ముడు తన ఆత్మను లీనమొనర్చెను. ఇదియే ఇతర మహాపురుషులకును గాంధీ మహాత్మునిని గల భేదము. గత్యాగ్రహానిధాతము గూడ ఆరని ప్రత్యేక కృత్రియమును ప్రకటించుచుండెను. ప్రపంచములోని ఇతరమహాపురుషులు సర్వోత్తరాచారణమును జీవితమునందు కొన్నివిషయములందే అనుసరించిరి కాని గాంధీమహాత్ముడు జీవితమునందన్ని విషయముల రాజకీయములు, మతము, సాంఘికము, నీతి మార్గములందును వర్తింపజేసెను. గతరెండువర్షముల నుండియు మనము సాంఘిక యత్నించుచున్న స్వరాజ్యము, మహాత్మునికి పూర్వ మెక్కువేతను నిర్వచించబడలేదు. ఇది, మారన క్రతుర్వ విధానముగాదు. క్రతిస్వక్తియు, క్రతిజాతియు దాననంపూర్ణము గనభివృద్ధిపొందుటకు యత్నింపవలెననిద్దాంబరమిది. ఆత్మపరిశ్రమను వ్యక్తిగతముగ చేయుటకు ప్రయత్నించుటయే స్వరాజ్యము. దీనిని సాపించుటకు నూచింపబడిన మార్గములు నవాయనిరాకరణము దౌర్జన్యరాహిత్యము.

అసహాయనిరాకరణము ముందు దీసికొందము. నైశక్తి మార్గమునకు భంగము గలిగించు యంతయు సంబంధమును వీడి మారముగ నిలచుటయే దీని మార్గము. రాబ్బము, మహాత్ముడు నడిచి:ట్లు, స్వార్థోత్తమునకు తిన్నాము. ఇతరుల యధికారమును వదలిండుకొని, ఇతరులపై ఆధారపడియుండుటను మాని స్వతంత్రులమగుటకు ప్రజలందుగల వ్యభిచిత్యమున కదిలి త్నాము.

దౌర్జన్యరాహిత్యమును దీసికొందము. ప్రపంచచారిత్రమునందీతరకవచ్చిన “దౌర్జన్య” యొక్క పురుగు కత్తు మలన నిజమగు ప్రజాపాలనను గాని స్వరాజ్యమును గాని సంపాదించలేదని చెబుచున్నది. అట్టి కత్తుల కలన బలము ఒకరిచేతుల నుండి మరియొకరి చేతులలోనికి మారనేగాని వ్యక్తికి నిజమైన స్వార్థోత్తము లభింపలేదు. భారతముగం దొక యంతరాయము తీసికొనడు. గాంధీజీ ప్రోవ జాత్యుండ భృతరాష్ట్రము తులకు ప్రపంచమును వదలిపోవుట-పరులమునైపుదకునైపుదము యొక్క విజయమును చెబుతున్నది. ఇట్టింత్యాగ్రహానిధాంతమును రాజకీయరంగమునందు ప్రవేశపెట్టుటవలననే గాంధీమహాత్ముడు ప్రజలగౌరవమునకు పాత్రుడాయెను.

ఇతర యవన్యాసములు

తరువాత దాడు గారు లేనివెల్లిరి. లిలిత మోహనదాసుగారు తరువాత నభ్యుదయ వహించిరి. వీరు కలీ శంకరచక్రవర్తిగారి ప్రసంగమును బలపరచిరి. మహాత్ముని నిర్బంధావాసము వృథగా నేరదు. “వీరులభక్తము వచ్చి భవనముయొక్క గోడలు నిర్మింపబడును”

మాలవీ అహమ్మదాలీ

ఆహారము, కస్త్రములతోడనే సంత్వప్తియే యందు ముఖ్య చారిత్రమగుచున్నది. ఈసంతుచితాభిప్రాయముల చేపాతి కర్మము- న్యాయము ఆరు వికాలవృద్ధిని సంపాదించుటయే మహాత్ముని యుద్ధ మోదేళము. ఈ యుద్ధమును విఫలమయ్యెనని కొందరు నుడువుచుండిరి. గొప్ప పుణ్యము యొక్క జీవితములు వారియుద్ధములును ప్రారంభముననే గాన్పించును. ప్రస్తుతమునుడుకుదనము గాన్పించకపోవుటవలన భగవంతుడు పరాజయమందెనని యర్థముగాదు. ఇట్టినిశ్చైతన్యమునుండి భగవంతుడు మైత్ర్య మున్నవని అందరనుగంపించజేయును. అప్పుడు భగవంతుడు తన విజయమును బాటును. స్వతంత్ర్యతత్వము ఆకాశమునందుండెను. పాశ్చాత్యరాజ్య మున్నెను ఇతర మోట్లు అరాంతి ప్రచలియున్నది. మహాత్ముని స్వరాజ్యము భారతదేశమున కొక్కదానికే గాక ప్రపంచమున కంతయు నిజమగు స్వరాజ్యము నొసగును.

మహాత్ముని ఆదర్శము నకలంబింపవలెనని తరువాత నభ్యుదయ దెలిసిరి. అభ్యుదయికి వందనములతో “మహాత్మా గాంధీజీ” “వంశేమాతరం” అను ధ్యమల చెలరేగ సభ ముగిసెను. (సంతోషము)

రే ప టి ది న ము

దయ చేసి తప్పక

క మ ల ము ల వ్ర క ట న ను చూ చి

తరువాత వాటిని కొనుడు.

దేశీయ వార్తలు

శాసన సభలకు వెళ్లుట

దేశబంధు దాసుగారి ఆక్షేపణలకు శ్రీయుత ప్రకాశంగారి ప్రత్యుత్తరము

లాహోరులో శాసనోల్లంఘనము

కాంగ్రెసు వలంటీరుల ప్రయత్నములు - కాంగ్రెసు కార్యదర్శి లేఖ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

శ్రీయుతులు బులును సాంబమూర్తి కేశవరపు కామరాజుగార్లవిడుదల

సాంబమూర్తి గారానాడే సరీసమేతులై గయకు వెళ్లుట

శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారిపైని తేబడిన కేసు

21 వ తేదీని కాకినాడలో విచారణ జరుగుట

నెల్లూరునాయకులను కొందరిని త్వరలో చెరసాలనుండి

విడుదలచేసెదరు

వారికి సన్మాన మొసంగుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలెను

లాహోరులో శాసనోల్లంఘనము

దుకాణములవద్ద వలంటీరుల ప్రచారము

లాహోరులో శాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుటకు ప్రయత్నములు చురుకుగా జరుగుచున్న వని వంశేమాతరంకృతిక వ్రాసిరి. నగరమునందు ముఖ్యముగా బట్టలదుకాణముల వరి సరమున కాంగ్రెసువలంటీరులు చురుకుగా పనిచేయుచున్నాడు. లాహోరు స్వాతంత్ర్యమును కలుపుకొనుచున్న మూలమునండి తీసివేయుటల నని లాహోరు మ్యూనిసిపలు కలెక్షరువారు 14 నెలల క్రితమే తీర్మానించినట్లుగా దానిని వెనక్కుటకు వారెట్టి ప్రయత్నములను జరుపలేదు. మూడువారములలోపున దాని నటనుండి తీసివేయుటకు మ్యూనిసిపాలిటీవారు గట్టి ప్రయత్నములనుసరింపజేసెను. లేనిచో ప్రజల అభివ్రతము వెనక్కుటకు ప్రభాకరతీర్థు లగు కాంగ్రెసు సంఘమువారే అవగతమైన చర్యను జరుపుటనుగూర్చి నిశ్చయించెదరు. ఆంగ్లపామునకు నష్టమును అవమానమును కలిగించుటకే ఏకార్యమును గాని బుద్ధి పూర్వకముగా కాంగ్రెసువారు చేయరు అని లాహోరు నగర కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి మ్యూనిసిపలు సంఘాధ్యక్షులకు వ్రాసెను. దీనినిబట్టిమాడ శాసనోల్లంఘనప్రయత్నము చేయకొంత జరుగుచున్నట్లే తోచుచున్నది.

(స్వక్రియవిలేఖరి)

1922 జనవరి నెల మాసాంతమున పన్నులవిషయమై ఆలోచించుట కొక మహాసభకు ఆహ్వానములు పంపినందులపై ఒకనల్లరము కలిశితు ననుభవించుచు. ప్రస్తుతము కడలూరు చెఱసాలమునందున్న శ్రీయుత రాజ్ కల్లె రామస్వామయ్యగారు ఈ నెల 30, 31 తేదీలలోను, వేమూరు లక్ష్మీయ్య ఆఫీసు సామెలుగార్లు జనవరి 1 వ తేదీ నను, కేలూరునందున్న శ్రీ యాతులు ఒవగంటి వెంకటస్వామయ్య, తిక్కవరపు రామిరెడ్డి గార్లు, జనవరి 3, 4 తేదీల నందును విడుదల యయ్యెదరు బహు భానామోహిణి సామెలుగారుమాడ ఆవారముననే విడుదల యయ్యెదరు. నెల్లూరు పురవాసులు నాయకులకు సన్మాన పత్రములు జేసెదరు గాక.

శ్రీయుతులు బులును సాంబమూర్తి

కేశవరపు కామరాజుగార్లు

21 వ తేదీ రాజమండ్రి నెంట్రిలు

జయలునుండి వదలుట

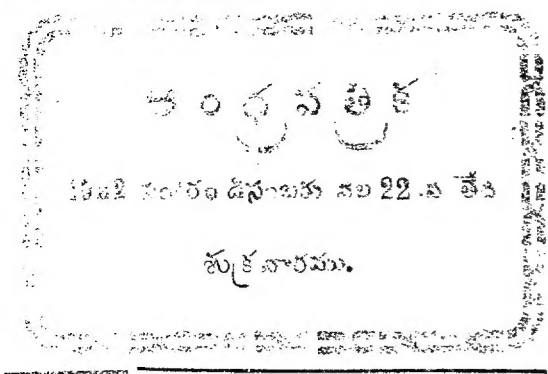
అనాడే సాంబమూర్తిగారు సరీసమేతులై

గయకు బయలుదేరుట

(స్వక్రియ విలేఖరి)

గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శియు, అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుడును అగు శ్రీయుత బులును సాంబమూర్తిగారును, పెద్దాపురం తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి యగు శ్రీకేశవరపు కామరాజుగారును 21 వ తేదీ ఉదయమున రాజమహేంద్రవరము నెట్రిలు జైలునుండి విడుదలయ్యెరి. ఇద్దరును చిక్కియెచ్చారు. సాంబమూర్తిగారు 2వ పోనులును, కామరాజుగారు 40 పోనులును బయలుదేరిరి. విజయము నొందిన వీరులవలె నెక్కడు కార్యదీక్షతో వాడ కార్యరంగమున కరుగుచున్నాడు. శ్రీయుత సాంబమూర్తిగారు 21 వ తేదీ ఉదయము మొయిలులో గయకు (అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభకు) బయలుదేరిరి. ఈయనపురు దేశకర్తలకు మన సామర్థ్యకాట స్తేషనులో కుదలకొలది ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమొసంగిరి. కాకినాడ, పెద్దాపురం, సామర్థ్యకాట మున్నగు ప్రదేశములనుండి యువకులు గాంధీమహాత్మునికి జే, సాంబమూర్తికి జే అనుధ్యానములతో వారిని గౌరవించిరి. పున్న వస్త్రము వురిసెను. వారిని పూజింపడలతో నింపివేసిరి. ప్రజలు నాయకుల సంవ్యవహార్యమును బొంది సంతోషముతో యింటికి తిరిగిరి. సాంబమూర్తిగారు కలీశేతులై గయకేరి. కామరాజుగారు గొప్పయత్నముతో పెద్దాపురమునకు గొప్పవేరిరి.

శ్రీయుత లక్ష్మీనాయణగారును శ్రీమతి లక్ష్మీబాయిమ్మ గారును గయకు వెళ్లిరి అని నికేతనము మేనేజరు కామరాజు వేంకటరమణయ్యగారు గుంటూరునుండి వ్రాసిరి.

సహకార ఫలము

వై. యం. సి. ఎ. భవనమునందు పన్యసింపచు, విల్లింగుడను ప్రభువుగారు సహకారమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. వారి యుపన్యాసము నందలి కడపటి వాక్యమును గమనింపవచ్చును. "బ్రిటీషువారనుగు మేము మీకు సహాయము జేయుట కిక్కడనున్నారము. మేము మీ కక్కర లేనిచో, ఇక్కడనుండుటకు మాకు ఇష్టములేదని, నేను రూఢిగ దెలుపుచున్నాను. కాని, నాసలహా కావలయునని కోరుచో, నేనియు దెలిపెదను. మీరు బుద్ధిమంతులగుచో మమ్ము నుండుడినియ పెక్కు సంవత్సరములవరకు మీ యభివృద్ధికి తొడ్డుడనియు, కోరెదరు." అని విల్లింగుడను ప్రభువుగారు హెచ్చరించిరి. వై వాక్యములు మద్రాసు గవర్నరుగారినుండి వెలువడుట చే, ఎక్కుడు ప్రాముఖ్యము బడయుట సహజము. ఇందలి భావమేమి? బ్రిటీషువారి సహాయముతో బనిలేదని భారతీయులు దెలుపుచో వారు వెడలి పోవునెడల, వారికి వెడలి పోవలసియుండెను. కాంగ్రెసు తీర్మానములేమి, మితవాదుల విన్నపము లేమి, ఉన్నతోద్యోగములను భారతీయులపరము జేయవలయునని ఇదివరకే కోరియుండెను. హిందూ దేశమును మాతృభూమిగ నెంచి, ప్రజలతోపాటు కష్టసుఖముల బడయుటకు బ్రిటీషువారినిగిరించుచో, అభ్యంతరములేదు. అనుకుమాడుగ, బ్రిటీషువారు సహాయము జేసినందులకు ప్రతిఫలముగ వారు పాలకజాతిగను భారతీయులు పాలితులుగను ఉండవలయునని గోరుచో, ఏవత్తుము వారును అంగీకరింపజాలరు. విల్లింగుడను ప్రభువుగారి యుద్దేశము ప్రకారము, సహకారమనిన సరిసమానుల మధ్య ఏర్పడి అన్యోన్య సహాయము గాదు. సహకారమనిన, హెచ్చువారు తగ్గువారిపై జూపెడి కరుణ, పాలకజాతివారు పాలితులపై జూపెడి దయ. సమర్థులు అసమర్థులను బలహీనులను బైకి లేవదీసెడిమార్గము. కీర్తి శేషులగు మోతీలాల్ ఘోషుగారు చెప్పినట్లు, హిందూ దేశము శాశ్వతపురిశువు. ఈ శిశువున కెదుగు బొడుగులేదు. ఎప్పుడును మరియొకరి సహాయముతోగాని నడువనేరదు. తమచేయి నడవినచో, క్రొందపక్షనను భయము సంరక్షకుల నెప్పుడును వేధించుచునే యుండును. పాలకులదృష్టితో ఇట్టి శిశువునకు ఎప్పుడును మరియొకరి సంరక్షణ గావలసియుండును. ఆకారణముచేతనే, పెక్కు సంవత్సరములవరకు, తమ సహాయమును గోరుచుండవలయునని, విల్లింగుడను ప్రభువుగారు సలహానిచ్చిరి.

ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును ప్రవేశపెట్టునపుడు, పాలకులెట్టి దృష్టిపథమునే గనుబడిచిరి రాష్ట్రములలో ప్రధాన శాఖలను భారతీయులపరము జేయజూచిరి. కేంద్రప్రభుత్వమును నిరంకుశముగ నటులనే నిలిపియుండిరి. కోశముపై శాసనసభలకు నామమాత్రాధికారమిచ్చిరి. శాసనసభల తీర్మానములను నిరుపయోగముగావించెడి యధికారమును తమయొద్ద నుంచుకొనిరి. తమ

యొచ్చును కొనసాగించుకొనుటకు వీళ్లను ఏర్పరుచుకొనిరి. సర్వీసులపై శాసనసభలకు అధికారముండకుండునట్లు ఏర్పాటుజేసిరి. విలిటరీవ్యయమును తాగుటకు వీలులేనట్లులేసిరి. కట్టుదిట్టములన్నియు, ప్రజాధికారవ్యాప్తికి భంగకరములుగ పరిణమించినవి. సివిలుసర్వీసులపైనను, విగిలిన సర్వీసులపైనను మాంటుఫర్డు రిపోర్టుయేమి, సంస్కరణశాసనమేమి జూపిన యభిమానము అత్యధికము. సర్వీసు యద్యోగుల సహాయము లేనిది, హిందూదేశము లేవలేదని దెలుపబడెను. సంస్కరణము లమలు లోనికవచ్చి చాలకాలము గాకముందే, అన్నిరకముల వారిలోను అసంతృప్తి మొదగుచున్నది. ఖర్చు విపరీతముగ పెరిగిపోవుచున్నది. రాష్ట్రములేమి, కేంద్రస్థానమేమి ధనములేక చేతుల జూపుచున్నవి. మంత్రులు తమనిస్వహాయతను వెల్లడి జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసువిధానము స్వపరిపాలనము గోరియుండెను. మితవాదులు సైతము ఉన్నతోద్యోగములను భారతీయులపరముజేసి, స్వపరిపాలనము నొసకడని కోరియుండిరి. కాని, భారతీయులమొరల నన్నిటిని జాయింతుకమిటీవారు నిరాకరించిరి. బ్రిటీషువారికర్కర లేకబోవుచో, తామిదేశమున నుండమని విల్లింగుడను ప్రభువుగారు దెలిపినమాత్రమున లాభమేమి? ఇదివరకేవిషయమును దెలిపియుండలేదా? గట్టిగ దెలుపలేదని జెప్పవచ్చును. ఈవిషయములగూర్చి గట్టిగ దెలిపిన రాజద్రోహమందురు. అటుల దెలిపెడివారు శిక్షార్హులగుదురు. ప్రజల మనోభిప్రాయమును స్పష్టముగ వెలువడకుండ ఆటంకము లనేకములు గలవు. జన్య స్వాతంత్ర్యములు నిరోధింపబడెడి యీ సమయమున ప్రజాభిప్రాయము వెలువడుటకు సరియగు నవకాళములేదు. భారతీయులు స్వపరిపాలనార్హులని అన్నివత్తుములవారును అంగీకరించెడి విషయమే.

పాలకులు మాత్రమింకాని అంగీకరించుట లేదు. సంస్కరణశాసనమే ఇందుకు నిదర్శనము. భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కనర్హులనియు, వారికి నెమ్మది నెమ్మదిగ శిక్షణగఱపవలయుననియు, బ్రిటీషువారు భావించుచున్నారు. సంస్కరణ శాసనము నందంతటను, ఈభావమే ప్రపాించుచున్నది. అందుచే, పరిపాలనపు త్రాళ్లనన్నిటిని పాలకులు తమ హస్తములందే యుంచుకొనిరి. స్వపరిపాలనపు నీడమాత్రము భారతీయులకు చూపబడెను. భారతీయులకు క్రమక్రమముగ శిక్షణగఱపుటయ గాక, పాలకులు మధ్యమధ్య పరీక్షల జరుపుచుందురు. పరీక్షతో భారతీయులు కృతార్థులగుచో, వారిని పైమెట్టున కెక్కింతురు. లేనియెడల మరల వెనుకకు బంపవచ్చును. ఎప్పుడెప్పుడే యంతరమునకు దీసికొని పోవలయునో నిర్ణయించుటకు పార్లమెంటు సభవారే యర్హులు. శిక్షణగఱపువారు, బ్రిటీషువారు. పరీక్ష జేసెడివారు బ్రిటీషువారు. ఈగండములన్నియు గడిచిన పిమ్మట, హిందూదేశము స్వపరిపాలనము ననుభవింపవచ్చురాలు గావచ్చును. ఆసుమూహూర్తము ఎప్పుడు ఘట్టిల్లునో జెప్పుట కెవరికిని వీలులేదు. ఆకారణము చేతనే బ్రిటీషువారి సహాయము భారతీయులకు పెక్కు సంవత్సరములవరకు గావలసినవచ్చునని, విల్లింగుడను ప్రభువుగారు యభిప్రాయ పడుచున్నారు. పెక్కు సంవత్సరము లనిన, ఘమూరెన్ని సంవత్సరములలో విల్లింగుడను ప్రభువుగారి వాక్యముల బట్టి యూహింపవీలులేదు. భారతీయు లెట్టి యస్పష్టపతిపాదనము నంగీకరింపరు. స్వపరిపాలనార్హత తమకిప్పుడే గలదని వారు అభిప్రాయాలై యున్నారు. స్వపరిపాలనమును కొనసాగించుటలో లోపములు వాటిల్లుచో, ఆలోచములను నివారించుటకు తాము క్రయత్నింపగలమని వారు నమ్ముచున్నారు. గాంధీ

మహాత్ముడునూ చించినట్లు, తప్పు జేయుటకు సైతము తమకు స్వాతంత్ర్యముండవలయునని భారతీయులు గోరెదరు. ఒకజాతి యీవిధమున నడువవలయునని గాని, ఆ విధమున నడువవలయునని గాని పరులు నిర్ణయింపజాలరు. ప్రతిజాతీయు తన గమనమును తానే నిర్ణయించుకొన గలుగును. ఇతరులు జెప్పిన చొప్పున నడుచుటచే స్వాతంత్ర్యబుద్ధి క్షీణించును. స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటకు శక్తిదప్పిపోవును ఇతరులు ముగ్ధుడ్రాళ్లతో నడిపించురీతిన నడువవలయుననుట, స్వపరిపాలనసూత్రమునకు విరుద్ధము.

భారతీయులపై బ్రిటీషువారి కభిమానమున్నచో, వారిని నడిపించుటకు క్రయత్నింపగూడదు. స్వపరిపాలనాభివృద్ధి కాటంకములను తొలగించిన తొలగించవచ్చును. అట్టి యాటంకములను బ్రిటీషువారే యిదివరకు కల్పించియుండిరి. వారిని దీసివైచిన జాలును. భారతీయులకు వేరు శిక్షణతో బనిలేదు. పరీక్షలతోడను బనిలేదు. భారతీయుల యుద్దేశమిదియే. ఈ యుద్దేశమును అత్యుపేక్షక, బ్రిటీషువారి ప్రాధాన్యముండవలయుననుట హేతుబద్ధముగానేరదు. ఇంతవరకును అన్నిజాతులును స్వపరిపాలనము నెక్క మెట్టుననే పొందినవిగాని, మెల్లమెల్లగ మెట్టులెక్కియుండలేదు. ఇర్రెడను కొనగిన స్వపరిపాలన మొక్కమార్గమేమిదనిది. అంతరములు సూచింపబడలేదు. ఫిలిప్పైను దీవులలో హిందూదేశము నంచున్నంత దుస్థితి లేకున్నను, అమెరికనులు గూడ బ్రిటీషుఇంపీరియలిస్టుఫక్కిని అవలంబించుచున్నారు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటకు ఫిలిప్పైను దీవులను లర్హములనియు, దానిని త్వరలో బ్రసాదించెదమనియు, వాగ్దానము జేసిన అమెరికను లిపుడు వెడత్రోవ దొక్కుచున్నారు. అమెరికారక్షణము ఈ దీవుల కవసరమనియు, ప్రజలెవరికను స్వపరిపాలనార్హత గాంచలేదనియు, అమెరికా పరిపాలన దొలగినచో దేశము అరాజకమయ మగుననియు, వారిపుడు చాటుచున్నారు. అధికారము, జక్కిన పిమ్మట ఎట్టి సదుద్దేశము లయినను వెనుకబట్టును. తమ యధికారము నేతీరున నయినను నిలుపుకొనుటకు, పాలకులు క్రయత్నించుట సహజము. ఉదాహరణముల నెన్నిటిని ప్రకటించినను, తీయనిమాటల నెన్నిటి జెప్పినను, అధికార విస్తరణము గావించుటకు వారు సమ్మతించరు. యూరపులో యుద్ధము ముగిసిన పిమ్మట, ప్రపంచశాంతి సంరక్షణమును గూర్చి యోచించునపుడు, స్వయం నిర్ణయసూత్రము నన్నిజాతులకును వర్తింపజేసి యుండవలసినది. అప్పుడు ప్రాపంచక పునర్నిర్మాణమున కవకాళము గలిగిడిది. ముఖ్యమగు నావిషయమును నిర్ణయింపక, తాత్కాలికమగు ఏర్పాటులకొరకు వాడులాడ మొదలిడుటచే, అప్పటికిని ఇప్పుటికిని అంతర్జాతీయ సమస్య పరిష్కారము గాక నిలచియున్నది. నానారాష్ట్రసంఘము సర్వీర్యముగ నున్నది.

భారతవర్ష మిపుడు సంపాదించవలసినది స్వయం నిర్ణయాధికారము. స్వరాజ్యవిధానములను నిర్ణయించుటకిప్పుడు తంటాలుపడి ప్రయోజనములేదు. స్వయంనిర్ణయాధికారము గుర్తింపబడిన పిమ్మట స్వరాజ్యవిధానములను నిర్ణయించుటకు కాలమెంతయోపట్టదు. భారతవర్షము తనకుగావలసిన స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుకొనుటకు ముందుగ హక్కును సంపాదించవలయును. ఆ హక్కును సంపాదించినది, స్వరాజ్యము స్థాపితముగానేరదు. ఇది వరకు కాంగ్రెసువిధానమును నిర్ణయించుటకు దేశము తనవిలువయగు కాలమును వ్యర్థపరచెను. లాభమే మాత్రము గలుగలేదు. మరల బిసెంటు గారు స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయ సమకట్టియున్నారు. జాతీయవాదులలోగూడ కొంద రిట్టిప్రయత్నము

కు గడంగుచున్నారు. కాని, దేశము నిర్మించి ధానము వెంటనే అమలులోకివచ్చేయవలెనని విశ్వాసము. అట్టియవకాశమును చేకూర్చుటకే గాంధీమహాత్ముడు స్వతంత్రప్రణాళికను నిర్మించెను. సహకారఫలములు, సంస్కరణవిధానము, ప్రజాశక్తివ్యవస్థాపనము. ఇంతియగాక, సర్వీసులకు హెచ్చుతక్కుములు గావలయును. హెచ్చుతక్కుములును హెచ్చు అల్ల వెన్నులును యొసగబడినవి. ఇవి యింకను ఏమాత్రమును చాలవని సిద్ధిపర్వస్థితి వారు గగ్గోలుపెట్టుచున్నారు. ఇండియను మెడికలు సర్వీసువారు మొరలిడుచున్నారు. వీరివిన్నవము నకు ఫలితము మరొకొందరు యూరపియనులను మెడికలు సర్వీసులో నియమించుటకు, పీలు ప్రభువుగారు పూనుకొనిరి. సివిల్ సర్వీసులో భారతీయుల సంతకంకు ప్రవేశపెట్టవలయు నను విషయమై యోచించుటకు ఓడనల్ సర్క్యులరును రాష్ట్రప్రభుత్వములకు ఇండియాప్రభుత్వమువారు పంపియుండిరి. ఈసంగతి దెలిసి సివిల్ సర్వీసులోని యూరపియనులు పీలుప్రభువుకు విన్నపముపేరి. తమలాభముల కుప్పద్రవము గలుగునని గండ్రగోళముజేసిరి. సర్వీసుపక్షపాతియగు పీలుప్రభువుగారిదివరకే ఇండియాప్రభుత్వమువారిచర్యను ఖండించిరి. బాంబాయి క్రానికలుపత్రికకు చేరిన వార్తాప్రకారము, ఇండియా ఆఫీసువారు పల్లికుసర్వీసు కమిషనరు నియమించి, ఓడనల్ సర్క్యులరును ఫల విరహితముగా గావించెదరట.

దీనియర్థ మేమి? సివిల్ సర్వీసులో యూరపియను యద్యోగులు శాశ్వతముగా నిలిచియుండుటకు ప్రయత్నముజరుగును. భారతీయులు జేరకుండ నాటంక పరుపబడును. ఈ ప్రయత్నములు ప్రజల సమ్మతి ననుసరించియే జేయబడుచున్నవని, విల్లింగుడను ప్రభువుగా రెండెదరా? పోలీసు యద్యోగులు తమకు వేతనములు జాలుటలేదని బెదిరించుచున్నారు. సంస్కరణములలో ప్రజల కధికారులు తోడ్పడినందులకు ఫలముగ, హిందూజాతము మితిమీరిన వ్యయమును భరింపవలసివచ్చును. బ్రిటిషువారి తోడ్పాటు నిమిత్తము హిందూజాత మంతధన నష్టమును పొందుట పాడియగునా? సర్వీసుల వేతనములన్నియు ఒక్కమారుగా హెచ్చింపబడుచో, హిందూజాతస్థితి యింకను దుర్భరముగాదా? మితవాదుతయినను, ఇట్టి హెచ్చువ్యయమున కంగీకరింపరని, మెడికలుసర్వీసు విషయమై వారు జరిపెడి అసమ్మతి సభలే నిదర్శనములు. అనేక సంవత్సరముల బాటు బ్రిటిషువారి సహాయ ముండవలయునని విల్లింగుడను ప్రభువుగారు భావించుచున్నపుడు, దేశవ్యయ మంత విస్తారమగునో యూహింపవచ్చును. ప్రజలకు స్వపరిపాలనా శిక్షణ గలపుట కన్నను స్వలాభమును జూచుకొనుటకు బ్రిటిషు ఉద్యోగు లెక్కుడప్రయత్నముల సలుపుచున్నట్లు విదితమగుచున్నది. ఇంతకాలమునుండియు, బ్రిటిషు అధికారుల పరిపాలనవలన, దేశమునకు గలిగిన నష్టములను, సందర్భములను బాగుగా దెలిసినవారు వివరించియుండిరి. అట్టిస్థితిలో వీరు స్వార్థ త్యాగ బుద్ధితో ప్రజలకు శిక్షణ గలపెదరనుట, కలలోని వార్త. ఈశంగతినే, ఆంగ్ల దేశ పరిస్థితులను జాగ్రూతతో పరిశీలించెడి సెంటు నిహాలుసింగుగారు హిందూపత్రికలో స్థిరపరచిరి. భారతీయ స్వరాజ్యోద్యమముగూర్చి ఆంగ్ల దేశములో ప్రతికూల భావము వృద్ధియగుచున్నట్లు, వార్తలు వివరముచున్నవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వదృష్టి రానురాను కఠినమగుచున్నది. ఇందుకు పెక్కు కారణములు సూచింపబడినవి. యవరాజ బహిష్కారము, కాసనసభాభగ్నోద్దేశము, సహాయ నిరాకరణము, మొదలగు కారణములు దెలుపబడినను, నిజకారణము లవి

గావని నిహాలుసింగుగారు స్పష్టపరచిరి. ఇక, నిజ కారణ మేమి?

భారతీయులకు స్వపరిపాలనము లభించుచో తమ లాభము లన్నియు దొరికిపోవునని బ్రిటిషువారు భయపడుచున్నారు. విశ్వవిద్యాలయములలో జరిపెడి విద్యార్థు లిదివరకు హిందూజాతమున ఉన్నతదశకుల నాక్రమించుచుండిరి. ఇప్పుడన్ననో అట్టి యవకాశము దొలగునని వారు భీతిల్లుచున్నారు. భారతీయజాతముల నెటులనయినను అణగ ద్రొక్కుటకు వారు ప్రయత్నించుచున్నారు. లాయడుజార్జిగారి ఉక్కుచట్టపు ప్రసంగమును ప్రేరేపించిన భావ మిదియే. నిహాలుసింగుగారు దెలిపినట్లు, తాముయజమానులుగను భారతీయులు సేవకులుగను నుండుస్థితి తాడుమూరగునేమో నని బ్రిటిషువారు భీతిల్లుటసహజమే. చేజిక్కిన ఫలము జారీపోవునని తోచినపుడు దాని నెటులయినను రక్షించుటకు ప్రయత్నించుట స్వభావసిద్ధము. ఒక్కసత్యము మాత్రము, విల్లింగుడను ప్రభువుగారి యవన్యాసమున గనుపించును. బ్రిటిషువారి తో బులెనెయెడల, తామిక్కడనుండుట కిచ్చగింపమని దెలుపుటలో, గొప్పసత్య మిమిడియున్నది. భారతీయులు, విన్నపములు ప్రార్థనలు తీర్మానముల మూలమున తమ యభిప్రాయమును దెలిపిన లాభముండదు. సహకారము వలన నిట్టి కోర్కె కొనసాగదు. ఇంతవరకు జేసిన విన్నపములన్నియు స్వభయయ్యెను. భారతీయులు స్వపరిపాలనేచ్ఛుచు, వేరవిధముగా జూసవలయును. ఇందుకు సహాయ నిరాకరణమే ఫలప్రదమగు మార్గము. తమ యిచ్చ నెఱవేరుటకు, అవసరమగు త్యాగముల గావించుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులుగ నుండవలయును. అప్పుడు వారికోర్కెలు సఫలము గాకబోవు. అట్టి సంసిద్ధతను, దృఢసంకల్పమును భారతీయులు గనుపజుచున్నపుడు, వారి హక్కును బ్రిటిషువారు గుర్తించకబోరు. ఈదృష్టితోజూచిన, విల్లింగుడను ప్రభువుగారి ప్రతిపాదనము సత్యమని గనుపించును. భారతీయుల భావ్యభివృద్ధి వారి హస్తములందే గలదు. స్వరాజ్యము సిద్ధించుటకుగాని సిద్ధింపకుండుటకు గాని, వారే బాధ్యులు.

మామూలుపద్ధతి

ఇంతవరకును జరిగెడి ఆందోళనాపద్ధతి తీర్మానముల గావించుటతో సంబంధించుచున్నది. తీర్మానములగావించినపిమ్మట, వైయధికారులు వానికంగీకరింపనిచో, నెటుల మెలగవలయునో విచారించు వారు లేకుండిరి. గాంధీమహాత్ముడు నూతనమార్గమును సూచించెను. జస్టిసుపక్షమువారికను ప్రాతీమార్గములే ద్రొక్కుచున్నారు. ఇండియాప్రభుత్వమునకు చెన్నరాష్ట్రము చెల్లింపవలసిన ధన భార మధికమగుటచే, అది తగ్గువరకు అభివృద్ధి కవకాశము లేదనియు, మంత్రు లేమియు జేయజాలరనియు, ఈపక్షమువారు దెలుపుచుండిరి. పీలు ప్రభువుగారు ఆశను నిరాశగావించిరి. రాష్ట్రముల బహువును తగ్గింప వీలులేదనిరి. అందుమీద మంత్రులు రాజీనామానియవలెనని, మొయిలుపత్రిక హితమొసగెను. జస్టిసుపక్షపు సహాయముగూడునని ప్రకటించబడెను. ఆసభ ఒకమారు జరుగక నిలచిపోయెను. నిన్నటిదినము మరల జరుగునని, ప్రకటించబడెను. ఆసభనుజరుపు సందేశమును కట్టిపెట్టెననియు, మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చుటకు మారుగ అధికారమును విడువవలసినయు, హిందూపత్రిక దెలుపుచున్నది. ఇంతకన్నను వేరుగ జరుగునని యూహించి యుండలేదు. కేవలము వ్యాకృతదర్శనమువలన, పనులు సాగిరావు. అసహ

మగు త్యాగముల సలుపసంసిద్ధులగునపుడే, జస్టిసుపక్షమువారియిచ్చ నెఱవేరును. సహాయనిరాకరణాపరంబులను హేళనజేయుటయు, వారిత్యాగములను తృణీకరించుటయు సులభమే. వారివలె గ్వలాభమును కోల్పోయి, భగ్ముకొరకు నిలువబడగలిగినపుడే, కార్యము నొకదానిని స్వతంత్రముగా సాధించుటయందుగల ఉత్సాహతను గ్రహింపగలుగుదురు.

పంజాబు ఉత్సాహము

ఉత్సాహము తగ్గనంతలచెడి యాదినములలో, లాహోరులో కాసనోల్లంఘనము నారంభింపదలపెట్టుటయు, అకాలీల సంరంభము జయప్రదముగ కొనసాగుటయు, గుజరాతులో పిక్కెటింగుజరుగుటయు, సంభవించుచున్నవి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు దెలిపినట్లు, నిరుత్సాహము నాయకులలో గలదుగాని, ప్రజలలోలేదు. ప్రజల సంసిద్ధతను గాంచి, నాయకులు ధైర్యము తెచ్చుకొని, కార్యసాధనకు బానుట సంభావ్యము.

సానికవార్తలు

శ్రీ గీతోపన్యాసము:—ఈనెల 28 వ తేదీ శనివారమునాడు ఉదయము 7.30 గంటలకు తిరుపతిలో 217 (రాజ స్వామిశ్రీ) గృహమున భావయోగమును మార్చి 24 వ తేదీ ఆదివారము రాత్రి 8 గంటలకు తిరుపతిలో 201 శంకరుగృహమున జేరిన పోలీసు కల్యాణమహారాష్ట్రము ప్రవృత్తి కండిత జే సోదరశత్రుగా యజ్ఞసింహుడగు, ఎల్లరును రావచ్చును.

స్వదేశీ సేరా పాట్లములు

రెవెన్యూ కి భాగవనవారు చేసినవి
రాష్ట్రీయక కా భువనవారు తయారుచేసిన స్వదేశీసేరా పాట్లములు ఎరువు, ఆకుపచ్చ, ఊదా, నలుపు (బ్లూబ్లాడ్), రంగులు గలవి మా కార్యాలయమునకు పంపబడెను. వానిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. వారి ప్రధానస్థానము ఉర్దూజాపాట్లు, సుఖాజిల్లా, లండన్ దేశమున పరాభుత్వముజిల్లా మేజిస్ట్రేట్ లో నున్న ముద్దా సోమన్నరాష్ట్రీ కలవెనవారు ప్రో. వెనీబాటి సోలు విజయలక్ష్మి గారు వానిని, ఒకపాట్లము తో ఒకపాట్లము సేరా అగును. ఉడుకు నీళ్లతో జేయవలెను. ఇతిరవివరములనుగూర్చి ఎం. ఎస్. రాష్ట్రీ కలవెనకి వ్రాయవలెను.

మదరాసు జిల్లా ఎయ్యకేషనలు కొన్ని:

ఈసంఘమువారు గత సాయంతరము రిప్పును భవనములందు గమనేకమొక డాక్టరు స్వామినాథనుగారధ్యక్షత వహించిరి. కార్యక్రమమును ప్రారంభింప భార్యము, గతసమావేశ నివేదికమునందు కొన్ని నిర్ణయాట్లు జనుగవలె ననియు అభ్యుత్థు డట్లు జేయవలెననియు కోరెను. తీర్మానము పీకపోయెను. 1920 నా మద్రాసు నెం కి ఆర్డరును సవరణల గావించుట కేవల సమాజము గావించునెడల పంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు 9 వ తేదీన పంపిన మెమోరాండము చర్చింపబడెను. సభ్యులు తమ నూచనముల ప్ర తమాలముగ అభ్యుత్థులకు పంపవచ్చు ననియు వానిని రాబోవు సమావేశమున చర్చించి ప్రభుత్వమువాకి పంపనను ననియు నిశ్చయింపబడెను.

తరువాతి కనంతర 29 వ తేదీ ప్రభుత్వ మెమోరాండమునుగూర్చి చర్చజరిగెను. ప్రాథమికవిద్య సందర్భమున నీసంఘమువాళ్లు, పట్టుముందు తమతనిధింకబడిన కార్యముల నెరవేర్చుటలేదని గోరిరి. కార్యోచనమువారు బాలరసను బాలికలకును ప్రాథమికవిద్య సందర్భమున నెట్టి నూచనల కొరకు దెలియనని కీనివయమును అపియంతుటకు నిశ్చయింపబడెను. జిల్లాలోని నిన్ను బాతులట్టి నొకదానిని తయారుజేయుటకు తీర్మానింపబడెను.

కార్యక రంగముల బాలుకు అధికముగ గల కొన్ని పాఠశాలలందు వృత్తివిద్యనుగూడ ప్రవేశపెట్టవలె నని అభ్యుత్థు డుడ హితమొనెను. దీనిని బాలికలకు గూడ వర్తింపజేయవలెనని నుబ్బరాజుగారు సతిగాను కోరుటచే నీ వివరమున ఇతరుల ఆభిప్రాయమును గూడ పుచ్చుకొనుటకుగాని తీర్మానము క్రిష్టయనుకు తరువాత జరుగు సమావేశమున కా సమావేశమైనది.

గ్రాంటులను, రికన్సిమెంటులను చాల పాఠశాలలందున పరిభ్రామము విచారించుటకు ఒక బట్ట నిశ్చయింపబడెను.

ఎగ్జురు పోలీసుకోర్టు

(ఎల్. ఎ. కామయ్యేమగారి ఎదుట)

చార్య సేరము

చివ్వాపురు పోలీసుస్టేషను విభాగమునందలి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సంతోషరావుగారు ఈనెల 20 వ తేదీన, రావూరు, కన్నును అనుభవపురు ఇటుకపనివారివైనను వారిదైనను గిల్లుపని జేయబాని వైనను అతని సోదరుని వైనను ఈనెల 11 వ తేదీన బ్రిటిష్ కేసు హోదానందు అప్పగిద్దిన అను నాతనిని చంపినను శేరమునుమోసెను. ఈ కేసువిజయము ఇదివరకే జెలుపబడెను. మొదటిపోలీసు కఠికోధనల ధరితముగా మొదటిఇరువురు ముద్దాయిలు అరెస్టు జేయబడిరి. 3, 4 ముద్దాయిలు 15 వ తేదీ నరెస్టు జేయబడిరి.

ఈ కేసునందు జనవరి 3 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

ప్రియనినేరము

(లోడిఖాన్ సాహెబుగారి ఎదుట)

మూడు అమ్మల్ అను కాథలికుయనతి, మెస్సె ర్స్ గార్డన్ వుడాపు, కంపెనీలో గుమాస్తా యగు లెర్నార్డు అతనిని మానవత్వపు వావానుదెచ్చెను. కేసు విజయతీ క్రింద జెలుపబడెను.

ముద్దాయి ఫిర్యాదీని వివాహమాడెద నని వాదన మొ ర్చి ఒకరాత్రి ఆమెతో దుమ్మిగర్తన జరిపెను. తరువాత వామెయు నామెకలియు ఎన్ని పర్యాయములు గోరినను ఆతడు తన వాదనము ప్రకారముచేయనందున వివాహము చేసికొనరలె ననియుచేయుటల కొట్టుగా చర్యదీసికొ నెదననియునెట్లెంబరు 29 వ తేదీన నామె ముద్దాయికి నోటీసు నిచ్చెను. నోటీసు నిచ్చి నందులకు ఆతడు ఈమెపై కుపితమై ఆమెకు చెరువు గలుగ కేయకతెను నుడేకముతో నొక ప్రత్యుత్తరము నంపుచు నామె అంతకు పూర్వము ఇతరులతో దుమ్మిగర్తనల జరిపె నాయు నీతివాద్యప్రకర్తన గలదనియు శేరము లారోపిం చుచు సంక వ్రాసెను. ఈ శేరారోపణ లనత్యముల ఫిర్యాది వాదించెను. అంత నామె సుంగభావముగని సెయింటు తెర సాన్ చచ్చి అక్కకు పడు కరకరెడు ఎ. మెర్సెసుగారి వద్దకు జరి ఈవిషయముల విన్నవించి ఆతనికి తెలియపరచెను. అంతట నాతడు ముద్దాయిని పిలిచి శేరారోపణల నుపసంహరింపున కలసిన నని కోరెను. అందులకు ముద్దాయి నిరాకరించెను.

కేసు జనవరి 18 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

ఒక దొంగతనము

(రెండవ ప్రసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటునెదుట, జార్జి టాను)

ఈ కేసునందు చిన్న పువ్వాడుగారు అనునతడు రు 1500 విలువగలవగల సెల్లెకపోయినని శేర మారోపింపబడెను.

వి. కెంబెలూరుచెట్టి అధికార్యపునర్వరము ఆనీసో దతియు అభివృద్ధికరచ్చి ధనము పుపాదించిని చాల నగలను రు 1500 ల అంపరనలను పోషి జేసికొనిరి. ఒక వర్షమునకు పూర్వము వీరువానిని నోకొదియించు దాచినెట్టిరి. ఇటీవల వారి కొరకు వెదకగా నవి వానించులేదు. అందువై వారికొక నోకొ నింపించుకొని తుదకు పోలీసులకు పోర్చుచేరిరి.

ముద్దాయియొక్క మామగారు పోలూరు అను గ్రామము నందు చాలాఅరసవరముల కమ్మకుటయల్పించుమండెనని ఆచూ కీదెలియకచ్చెను. పోలీసువా రామాకీరీ ముద్దాయిసరెట్టుజేసిరి. ముద్దాయికొన్ని దినములు వెంకటరామచెట్టితో నిరసించుచు నగ లను దొంగిలించి అచ్యుకమునకుగాను తనమామగారికిచ్చెనని దెలి యకచ్చెను. సలినసెక్టరు కేసుచలంబాయుకు ముద్దాయి సరెట్టు జేసి అతనివదలండి రు 500, నెలవగలగర్తపులను లింగి తీసికొ నెను. కేసు జరుగుచున్నది.

ఇంచితేపు కమిటీ

వైకమిటీ వారు క్రిమినల్ వారమున విచారణము నాపె దరు. ఇంచితేపుప్రభుత్వ వికసితను సందర్శించున.

మొలన్సు శానందం పిల్ల గారు

ఏ. అరుణానందం పిల్ల వి. ఏ. గారు ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్లో సర్క్యులార్ జేపు కొనబడి పాట్టులు కలపెరిగెడు కాలేజీ అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

రేపటి దినము

ఆంధ్ర పత్రిక

మిక్కిలి మనోహరముగా నుండును. గాన

తప్పక చదివి తీరవలయును

దేశ వార్తలు

జలసంధులసమస్య

అంత్యపరీష్కారము కుదురుట

తురుష్కులు మిత్రమండలియేర్పాటుల

సంగీకరించుట

కృష్ణసంఖ్యాకలు తురుష్కులకు విచారించు వ్యాపక ప్రావల్యము గూర్చి ఇంకను చర్చజరుగుచు నేయుండుట

తురుష్కులు మిత్రమండలియేర్పాటుల సంగీకరించుట

లండను, డిశంబరు 20:—రాత్రి 8-45. నేటి కార్యక్రమ మంతయు స లి. ను నడచుమున జరిగినది. ఇన్స్టిట్యూషన్ గాకు సభ్యులై ప్రాంతములలో ప్రస్తావించి జలసంధులను గూర్చి మిత్రమండలి చేసిన ఏర్పాటుల సంగీకరించిరి. ప్రాథమికకాంతి సమిత్తును ఎవరును చేయని త్యాగమును తురుష్కులు జలసంధు లను కాపాడుకొను సర్వమును వదులుకొని చేయుట కంగీకరించు చున్నారని నడిపిరి.

తురుష్కు సామాన్యాధికారమును తెలియజేయుటలో యునుటలు గల్గిపోలి ద్వీపకల్పమును, నేలతో కాపాడుటకు వాత్సల్యమునకే అనేక ఆక్షేపణలను జేసిరి. ఎంతైనా ముంద కలయునో మిత్రమండలి నూచించకలెనని కోరిరి. తర్కితల సభ్యు ముగ నున్నపుడు యధానాకము పోవుట చాల చిక్కె యనిరి. కాని మాఖ్యముగ జలసంధుల పాలనమును గూర్చి జలసంధుల విచారణసంఘమువారు బాధ్యత వహించుటయే గాక సైన్య రాహిత్యముగ జేయబడు ప్రజేకములకు పరికరించు అధికార మును వహించుట గూడదనిరి. ట్లెగ్రాఫ్తో తర్కి విషయములలో అంతర్జాతీయము జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారను అర్థ చుకునిరి. పూర్వ విష్ణుండుటచేతనే తర్కికి చాల చావుగ నుం జెను. నానాజాతి సమితివారి అభయములకు హెచ్చు చేయ కలె ననిరి. ఆలంకృతిపులను గూర్చి జేయబడిన మరతులు చాల కనిరి. మిత్రమండలి తివర్తమునండి ఎట్టి ఉపద్రవము తర్కికి కలుగదని సమర్థిగను ప్రత్యేకముగను అభయము లీయవలె ను గోరిరి.

కర్జునుప్రభువు తృప్తిపొందుట

ఇన్స్టిట్యూషన్ గాకు సమైజసముగను సరళముగ ప్రస్తా వించినందులకు కర్జునుప్రభువు ఆయన సభివందిరి. జలసంధులను గూర్చి ఏమిచేయవలసినో యని తన సహాయాధ్యక్షులతో నాలోచించి తురుష్కులకు కోపమునచ్చు ఏర్పాటులను జేయబడెను ఉద్దేశ్యముతో వారితో సహా చేయలేదనిరి ఒక తంక సైన్యరాహిత్యమును ప్రజేకముగ నుండవలెనని తీర్మానించి నపుడు గల్గిపోలి సైన్యమునుండుట అసంభవముగ నుండు ననిరి. కావకులో ఒకపటాలము నుంచుకొనవచ్చును. ప్యాండ్ రాబడ్డగ నేన లుండవచ్చును. ఈ ప్రజేకమునండి ద్వీపకల్ప ముకు చులకనగ కేరవచ్చుననిరి. ఎకతైన దీనినిముట్టడించిన త్వర తో సహాపించుటకు వీలుగననిరి. తురుష్కుభటులను నెలకొల్పి అధికార ముండుటయే తురుష్కు సామాన్యాధికారము సంగీక రించుట యని యర్థ మనియు తనజేయమునకు తర్కి అతరుత కావుట ఎంతయు న్యాయ మనిరి.

రషియనులు మానము ధరించుట

రషియను బల్గేరియను ప్రతినిధులు మిన్నకుండిరి. ఇతర ప్రతినిధులు మాత్రము ఇన్స్టిట్యూషన్ కైపు వట్ల సంతృప్తిని జూపిరి జలసంధులను గూర్చి విచారించు సంఘమువారి అధికార ములు అభయములను రసాస్యముగ నే చర్చింపబడును.

తీర్మాన మేమియు లేకుండుట

తీర్మాన అర్థరాత్రి డిశంబరు 20:—తురుష్కులు కాంత మనస్కులై యున్నారు. రషియనులు మిన్నకుండిరి. అంతయు చక్కగ నే జరిగినది కర్జునుప్రభువు అట్లుండు తెలియుచున్నది. తురుష్కులుతిక్కువవరకొదాగలవదవినిఅంగీకరించిరి

లాసేను, డిశంబరు 20:— జలసంధులను అందరకును ప్రవేశ ముండునటుల జేసి చ.వరకొదాగమొనర్చి రనుచున్నారు. తాము జలసంధుల యజమాను లగుటచే తమకు ఎక్కువసౌకర్య ములను కలుగజేయుట సమంజస మనిరి మట్లుచక్కల నున్న రాజ్యములతోబాటు సమానగౌరవముతో జూడబడవలె నను చున్నారు. చర్చను తొందరగా ముగించుటకు యత్నించుట తొలికి కోపమును కలుగజేయుచున్నది. ఇతర తురుష్కుప్రతి నిధులు చాలవంది సభనండి లేదపోవుటకు ప్రయత్నించినను ఇన్స్టిట్యూషన్ గాకు కాంత్యభావముచే తురుష్కు రాజువారులు సభనండిపోవుట తటస్థింపలేదనిరి. అంగోరాలో ఇన్స్టిట్యూషన్ గాకు పట్టుకట్టుకునే మిత్రమండలి జలసంధులను గూర్చి చేసిన ఏర్పాటులసిద్ధాంతమును తురుష్కులు అంగీకరింపవలసినవచ్చెను.

కాని ఇప్పుడు ముస్తఫా కెమాల్ సాహెబుగారు నేవనల ఎసెట్లీతో జేసిన యువస్వాగములను తురుష్కు లిప్పుడు వింటు చున్నారు. మిత్రమండలి ఒక బడికలలో లేనిదాని నెద్దానిని తురుష్కులు అంగీకరించినయియు, ఇతరులతోబాటే సమాన గౌరవమును తుర్కికిచ్చితిరకలెననిరి. నేటిప్రత్యుత్తరమునుగూరి చర్చతో రాతినంతకు గడపిరి.

ప్యాన్ డిశంబరు 19:— శేపు మధ్యాహ్నములోపుగ జలసంధులనుగూర్చి ముఖ్యవిషయములలో తురుష్కులకు తృప్తి కరముగ ఏర్పాటులు జరుగనినో రాయబారములను మానిజేయ వలయునని అంగోరా ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు జేసినటుల తెలియుచున్నది. జలసంధుల విషయములలో తురుష్కులమాట చెల్లరలయునని తురుష్కు లిరి.

లాసేను డిశంబరు:— మార్కోరా సముద్రమును సైన్య రాహిత్యముగ గాకుండ జే జనతెనని తురుష్కుల యభిప్రాయ ముగాని అయ్యది అసంగీకృతము. మార్కోరాదక్షిణతీరమును కా పాడుకొనుటకు తురుష్కులకు సుపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గలదు. నానాజాతి సమితులు సభ్యత్వమును కలుగ జేసిన ను తమకు అభయము చాలదనిన ఇంతకంటె ఎక్కువ అభయముల నిచ్చు టకు వీలులేదని మిత్రమండలి అనిరి. తురుష్కు రాజధానిని కాపాడుటకు మిత్రమండలి జేయవలసినదాని నంతకు జేసిరి. మిత్ర మండలి తురుష్కులపై కన్నుజేసి వారి చర్యలను కనిపెట్టు టకు తురుష్కులు ఒప్పుకొనరని ఇన్స్టిట్యూగాకు తెలియజేసిరి. తురుష్కు రాష్ట్రమునకు క్షయ ముండదని ఎక్కువ అభయముల నీయవలెనని కోరిరి. మిత్రమండలి అందరును సమన్వితముగ, ప్రత్యే కమున జలసంధుల విషయమై ఉపద్రవమును కలుగ జేయ వని యభయ మీయరలె ననిరి. శనివారమువారు సుగివర తులు తురుష్కులకు అండజేయవలె ననుకొనుచున్నారు.

లాసేను, డిశంబ 20:— అఖరు తురుసుందు మిత్రమండలి సదుపాయములను కలుగజేసెనని తురుష్కులు అనుకొను చున్నారు.

గ్రేకు బల్గేరియను ప్రతినిధులు మిత్రమండలి ఏర్పాటుల సంగీకరించిరి.

లాసేను, దీనిపంపు 19: — మసోలలేఖకు తురమ్మలంకను ప్రత్యక్షతర మీయలేదు. తమపక్ష మంతలముగ లేదని తురమ్మలు కనుగొననిది తెలియుచున్నది. లాసేనుకథ పని అంతయు పూర్తి కుగువరకు జరుగుచునే యుండును.

లాసేనుకథ ఏమి అర్థమో తెలియజేయవలెను. స్వల్పసంఖ్యకులు స్వాంత్యమును కలిగియుండవలెనని తురమ్మలు అంగీకరించిరి. కాని బాతి అనుపదమును అర్థము జేయుటలో చిక్కులను తెచ్చివెట్టిరి.

తురమ్మల స్వాంత్యమును గూర్చి తురమ్మలెంత మాత్రము అంగీకరింప వలెననుటచే నర్థరసము తేలలేదు. ఈ విషయమును ప్రారంభసూత్రములో చర్చించెదరు.

రషియా సత్వములను అంగీకరించుట

బ్రిటిషువారి యభిప్రాయము

సోలియటులే దీనిని నిర్ణయించవలెను

లండన్, డిసెంబరు 20: — రషియాను గూడ మనతో బాటు గౌరవింపి వారిహక్కులను సమానముగ అంగీకరించుచో ఆంగ్లో-రషియా వర్తకమునకు భంగము గల్గునని పార్లమెంటు సభ్యుడు మారెణగారు పార్లమెంటు కమిటీవార్యునికి తెలియజేసిరి. దీనికి వ్యతిరేకముగ ఉర్గార్డు కానిక్ ఒడంబడికను జూపిరి.

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రషియాకు స్వాతంత్య్రమును హక్కును కలగజేయునటుల ఒత్తిడిని కలగజేయుటకును, లాసేను సభలోను, మరియు సభలలోను రషియానుగూడ పాల్గొనుటకు ఆహ్వానించునటుల జేయుటకును సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఉర్గార్డు ఒడంబడికను రద్దు జేసికొనుటకు నిరాకరించిరిని మార్క్స్ లిగారు ప్రత్యక్షతరము నిచ్చిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్లో-రషియాను వర్తకపు ఒడంబడికను నెరవేర్చిన దానికి విరుద్ధముగ సోవియటులు ఒడంబడికను భ్రష్టపరచుటకు నిరాకరించిరి. ఆ వర్తకపు ఒడంబడికను సమర్థముతో జేసిరో లేదో యను సందియము దీనివలన కలుగుట కత కాళము నిచ్చిరి. ఉర్గార్డు ఒడంబడికలో సోవియటులు చేసిన చర్యను జూడ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు గౌరవించి త్యాగ మొనర్చినను ఉర్గార్డు ఒడంబడిక విషయములో సోవియటులు తికరణకుద్ధి తోడ్పడెదరా లేదో యని సందియ మగుచున్నది. జాతులారా రషియా మరియు గొల్లభావత్వమును పొందవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కోరిక. ఇదే ద్వారా రషియాను జేయుటకు చాలినంత సదుపాయము చేయుట దేను. సోవియటు రషియావారు అవలంబించు నంగీకరించు ఇష్టమును జూపలేదు అనిరి.

అమెరికాలో విరివిని విప్లవ నాయకుల డబ్బు

న్యూయార్క్, డిసెంబరు 20: — యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో విప్లవ నాయకుల డబ్బు, ఓమరాగారు మనముచేసిన 25000 డాలరుల వీరు లీనింగ్ పోవండ చేయవలెనని ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వమువారు అడుగ 27 లేదీ వరకు ముప్రీము కోర్టువారు వాయిదా వేసిరి. ముప్రీముకోర్టువారిచే నియమించబడిన మధ్యవర్తి విర్లాండుకు వచ్చి ఓమరాగారి సాక్ష్యమును పుచ్చుకొనువరకు ఆయనకు, ఓమరాగారిని ఉరిదీయవలె అభిప్రాయమైనదిని న్యాయాధిపతి ప్రీస్టేటు ప్రభుత్వ ప్రతినిధిని కోరిరి.

యూరప్షియను పరిస్థితులను పరిష్కారము చేయుటకు ముందు నష్టపోవరములను నిశ్చయించుటకును అమెరికనులు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేయుచు నష్టపోవరమును ప్రత్యేక విషయముగ ఆలోచించవలయు ననుచున్నారు.

లండన్ లో ఒక రసాయన శాస్త్రజ్ఞుడు ఒక కణిక వానికి కుడిమాంసమును ఉత్పత్తియుటకు మూలకార మనుకొని పొరబాటున పాపాణము నిచ్చెను కాని అది ఉపయోగించవలెనని ఒక సాక్షాత్తులో దొంగెను.

70 ఏండ్ల వయస్సుగల (మంచి మనస్సు దొకడు వ్యవస్థతో పోలేదని) పంచెమువేసెను. పాప మతిని ఎద్దు చచ్చుటలు చిల్చివేసెను.

బ్రిటిషువారి మెరికను పొగాకు కంపెనీకి 4400000 పౌండుల గాభము వచ్చినది. మూటికి 25 పౌండులు డివిడెండు పంచుదేను. ర్యాండు తిరుగుబాటులో జేర్చబడిన 400 ముద్దయులును సాక్ష్య విచారింపబడక రాజ్యదోహమునకు విచారింపబడినది. కనడాలో ఈ ఏడు 984000000 డోలరుల విలువగల గొల్లము కందుని అంచనా వేయబడినది.

1920-21 లో కేరళ ప్రాంత ప్రభుత్వములో జేసిన సేవకు ఆయా యాద్యోగులకు బిరుదులు లాగుగడిసెను.

మొదటి దాబ్బుగారు మొదటి దాబ్బుగారు ప్రాంతమునకుగ పోతుట నిశ్చయముగాదని అధికారి అనుకొనుచున్నారు. కాబట్టి గారికి ఈయన సలహాల నిచ్చుటకు ఒక సువర్ణరము అధినివేశపు కార్యాలయమువారు దాబ్బుగారిని ఇండియా కార్యాలయము వారికి సహాయముగ బంపబడినది తెలియ జేయబడినది.

ఇంతలో దాబ్బుగారు మొదటి దాబ్బుగారు ప్రాంతమునకుగ ఆరుట తిరిగివచ్చిరి ఈ వినింగు ప్రాంతప్రభుత్వం తెలుపుచున్నది. కాక ప్రాంతమునోపియకు క్రొత్త పిలిం గవర్నరు ప్రవేశించి పరిపాలనమును జూచుచుండెను.

జార్జి రాకొనురుడు దిగిదివాల్సిగ్గది గాంచుచున్నాడు. బ్రిటిషు యధనాకల కాక ప్రాంతము నోపియనండి మాట్లాడు పోయినది.

అస్సేరియాలో మంచినీరును కురియుటచే ప్రత్తినిస్తా రక్షణ పండును ఇతరపంట ముదెన్నుచును లేదు.

ముప్పియుద్ధపు రోజులలోగాని క్రిస్టిన్ పండుగలోగాని యునైటెడ్ కింగ్డంలో వార్తాపత్రిక లెవీయు ప్రకటింపబడవు.

విచిత్రమగు మోసము

రు 2000 విలువగల చీరల నపహరించుట

గతవారముచివర ఈక్రింది మోసము జరిగెను. పోలీసు వారు అమాకీదీయచుండిరి.

బాగుగా వస్త్రములను ధరించిన చురుకైన ఒక పొందుపు ఎం. ఎ. టి. కంపెనీకి జని ఒక మోటారు కలమును తెచ్చి గంటలకాల మధ్య దీనిని కొనిెను. ఆతడు ట్యాక్సి కంపెనీని వదిలి వెళ్లక పూర్వము ట్యాక్సిలో ప్రమాదంబదాను చోటాదాను బట్టలవర్తకం కంపెనీ వారినిబిచ్చి, కొన్ని విలువగల ద్రవ్యములను చిరమ పంపకలసివచ్చియు వానిని కలిపించి పుచ్చుకొనెద మనియు చెలిపెను. అచ్చటనుండి మోటారు బడిలో దిప్పను భరణములకు జని అక్కడదిగి, చాఫీయరు కోచీటిచ్చి, ప్రమాదంబదానుకంపెనీకి జని చీటిచ్చి కొన్ని చీరలను పట్టుకొని రావలసివచ్చి చెలిపెను. అతడట్లే చని చీటిని కంపెనీలోనిచ్చెను. కంపెనీ ఏజెంటు మంచిదెవరను వాని వివర దీ చీరలను ఏ రిటెన్ గు మాస్టరులో నిర్దేశించి చాఫీయరుతో పంపెను. వారు మాస్టరు మోటారు బండిలో దిప్పక భరణములవద్దకు జనిరి. అంతట ముద్దాయ రు 2000 విలువగల చీరలను చీరలని వానిని రంగునుండి వచ్చిన యూరప్షియను యజమానునకు గావలయుననియు జూపించి వచ్చినచున్నాడు జేచియు దుదనియు చెప్పి లోపలికి వెళ్లెను. చాఫీయరును ఏజెంటును పదినిమముల వరకు వేచియుండిరి కాని అతడు తిరిగి రాలేదు. ముద్దాయ తూర్పు ద్వారమునుంచి ఎక్కడో వెళ్లిపోయి ట్లు దెలియుచున్నది.

జేజీయ ప్రార్థన సమాజము: — ఖగోళ శాస్త్రము,

ప్రార్థనలు, ఉపన్యాసములు: — డిసెంబరు 1922 24 ఆది. సా 5 గం. బజారుకుపన్యాసము. పచ్చయ్యకాశికి సమీపము: 25 సో. సా 4 గం. బజారుకుపన్యాసము 148, టంకాలపిడి, సాహుకారుపేట తపాలాఫీసుకు సమీపమున. 26 మం. ఉ 8 గం. ప్రాతఃకాలీక్షనలు వదదామత్రియప్పకపిడి, అన్నాపిళ్ల పిడికి సమీపమున. 27 బు. ఉ. 8 గం. ప్రాతఃకాలీక్షనలు. 392, టంకాలపిడి, (సాహుకారుపేట తపాలాఫీసుకు సమీపమున) 28 గం. ఉ. 8 గం. ప్రాతఃకాలీక్షనలు గోవిందప్ప నాయునిపిడి, అన్నాపిళ్లపిడికి సమీపమున. 29 శు. ఉ. 8 గం. ప్రాతఃకాలీక్షనలు అదియప్పనాయునిపిడి, నారాయణ మొదలిపిడికి సమీపమున. 30 శని. ఉ. 8 గం. ప్రాతఃకాలీక్షనలు ప్రార్థనగృహము, బందరుతోట, రావువాచారియార్ పిడి, పెరబూరు. 31 ఆది. సా 4 గం. ప్రార్థనసభ. ప్రార్థనగృహము పెరబూరు. పాఠశాలకిచింతగల శ్రీ పురుషులండుదయ చేయక ప్రార్థకులు.

1923		ఆనంద డైరీలు నాలుగు రకములు		1923
పాపులరు-	(6½ × 4½)			0-12-0 ఒకటింటికి.
పాకెట్	(3 × 4½)	(ప్లాపు పెనసలుతో)	0-10-0	"
డిటో	"	(ప్లాపు పెనసలు లేనివి)	0-8-0	"
జెమ్	(2½ × 3½)	(ప్లాపు పెనసలుతో)	0-7-0	"
డిటో	"	(ప్లాపు పెనసలు లేనివి)	0-6-0	"

వలయువాడు ఈక్రింది పైవిలాసమునకు వ్రాయవలయును.
22-12-22 ఆర్. వెంకటేశ్వరు లండు కంపెనీ లోనున్నారరు, మదరాసు.

దండు నారాయణరాజుగారి కేసు

కాకినాడలో 21-వ తేదీని జరిగిన విచారణ

(స్వకీయ విలేఖరి)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కార్మికసంఘ కార్యదర్శియు, ఆఖిలభారత కార్మిక సంఘసభ్యులును అగు శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారి కేసు 124 టెక్సు. ఎ. క్రింద విచారణ కాకినాడజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచే జరుపబడినది.

శ్రీయుత నారాయణరాజుగారు అక్టోబరు 25 తేదీని గాంధీ జన్మదినమున రాజమహేంద్రవరములో నిర్వహించిన స్వాగతము సభలోను ఇంకొకరు యేలేళ్ళప్పు రామ చంద్ర కాశ్మీగారు చదివిరి. పిమ్మట పల్లెట ప్రాసిక్యూటరు దివాన్ బహదూరు చిత్రపు వెంకటాచల శంకరులు గారు ఆ ఉప స్వాగతములో రెండు పేరాలను వినిపించి వానియందు రాజ ద్రోహము ఉన్నదని చూపించిరి. తమ యుపస్వాగతమును సరిగా రిపోర్టుచేయలేదనియు దాలో తప్పులున్నవనియు రాజుగారు చెలివిచ్చిరి. కొంత స్వల్పముగాడ మాపిరి. "నిర్బంధవిధానమును ప్రభుత్వమువారు చురుకుగా వహించిరిదాని" ఫలితముగ అసంతృప్తి కలుగుచున్నది. ఈ అసంతృప్తిలకు ప్రజలలో "తిరుగుబాటు" కలుగును మనదేశమున ప్రజలలో తిరుగుబాటు కలుగవలయును. ఇతరదేశముల చరిత్ర చదివినచో నది కనుపడును. రుస్సో యుద్ధాలోని మీ రెఱుగుదురు. ఇచ్చట అట్లు జరుగకుండ వనము చూడవలెను. దేశములో అరాజకము లేకుండ మనము చూడవలెను. ప్రజలలో కాంతము నెలకొల్పుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను. నిర్బంధములకు జవాబిచ్చుటకు ప్రభుత్వముగూడ పొందవలయును" రెండవపేరా నిటవాయుచున్నాను. "దౌర్జన్యముల మనము క్వరాజ్యము బడయుచో ప్రభుత్వ ప్రభుత్వవిధానము యొక్క స్థాపనకు మిలిచిరి ప్రభుత్వము స్థాపితమగును. దౌర్జన్యముల శ్వేచ్ఛను పొందిన దేశములలో నిదియే జరిగింది ఒకవిధ మగు నిరంకుశత్వము యొక్క స్థాపనకు నదియొక విధమగు నిరంకుశత్వమును మనముకోరము. అహింసయు క్వరాజ్యము స. చూచించుచో నిరంకుశత్వము తొలగును. " అనురెండు పేరాలలోను రాజద్రోహము కలదు. ఉప స్వాగతమునందు పూర్తిగా ప్రభుత్వమును బాగుచేయుటకాక రూపుమాపుటయే యద్దేముగా నన్నట్లు స్పష్టమగుచున్నదని చెప్పిరి. పల్లెటప్రాసిక్యూటరుగారు "తిరుగుబాటు" యను పదములకు నారాయణరాజుగారు "Opposition" అని అర్థము చెప్పిరి. కాని ప్రాసిక్యూటరునుజేయువారికిరెముగా "rebellion" అనుపదము వ్రాయబడినది. మామూలుగా "తిరుగుబాటు" అంటే opposition అని యర్థమని పల్లెట ప్రాసిక్యూటరుగారు అంగీకరించిరి కాని యీసందర్భమున 'rebelli n' అని మాత్రమే అర్థము చెప్పవలెనని చెప్పిరి. దానికి కారణము రుస్సోను ఉదాహరణగా గైకొనుటయని చెలివిచ్చిరి. రుస్సోలో తిరుగుబాటు జరించినప్పుడు రాజును చంపివేసినదియు, అట్టి యుద్ధాహరణలై తిరుగుబాటు అను పదము కచ్చట Rebellion మాత్రమే యర్థమనియు చెలివిచ్చిరి. ఉపస్వాగతమున ముద్దాయదౌర్జన్య రాహిత్యమును బాగుగా బోధించినది పల్లెట ప్రాసిక్యూటరు గారంగీకరించిరి. కాని ప్రభుత్వము నిరంకుశ ప్రభుత్వమనియు, ప్రజలకుబాధకరముగనున్నదనియు రాజుగారు ప్రభుత్వ మెప్పు డొయొకప్పుడునకింపు కావలెననియురాజుగారు చెప్పుటచేత చివర దౌర్జన్య రాహిత్యమునుగూర్చిన బోధముగూ అటోనీగారి చమ త్యాగమువంటి దనియు, దానికి మంచి ఫలిత మేమియు లేదనియు పల్లెట ప్రాసిక్యూటరుగారు చెప్పిరి. కేసు 22 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. నారాయణరాజుగారు పరమసంతోషముగా నున్నారు.

విచిత్రమైన ఫోర్జరీ కేసు

రావల్ పిండి అటక్ ఆయిల్ కంపెనీ జనరల్ మేనేజరు, అక్కంటెంటులసరికముల ఫోర్జరీచేసి యొక చెక్కును దెచ్చి యొకడు బ్యాంకులో 10 వేలరూపాయల గొనెను సామ్యుతన పరముగా నిచ్చుటకు బ్యాంకుపేర నోకరొక బాబును తెచ్చి చూపించగా సామ్యు అమోసగాని కీయుండెను. నేరము గావించినంత దీంతవఃకుగర్తి-ప-డలేదు. అతనితో పరిటగా నుండిన యజమానింపబడి కొండరు కట్టుకొనబడిరి.

ప్రధానకార్యద.

పంచములకు స్వేచ్ఛకలుగుటెట్లు?

సహాయనిరాకరణ మనుషి స్వరాజ్యమును సహాదిం
కుటకు గాంధీజీ హత్యలచే నేర్పరుకబడిన యొక సాధనమని
మహాత్ముని యనుచును బనబడుచున్న కొంద రుపన్యసించగా నిం
టిని. ఈ సాధనము నవలంబించి టెట్టుటకు భారతీయు లందఱు
ను లోబడకలసిన ముఖ్య కర్తవ్యములో నొకటిగా నివార
ణయనునదియొకటి, అనవసరములను పోషించినపుడు దృష్ట్య
తను గురించి కొందరు మాటలాడుటయేలేదు. అట్టివారిని కొంద
రిని మిఠొండుట నొకప్పుడు తొలగించుటకు ప్రజలకు బోధించ
ని ప్రశ్నించునపుడు, అప్పుడు తననుగూర్చి మాటలాడినయెడల
ప్రజలు కొంద రొకచోటకు వెళ్లి యాచార్యులదగ్గరను సవలంబిం
చ రుదేధముతో మేమానునట్లు నెట్టుట లేదనియు, నెమ్మ
దిమిద నీసమస్య నెట్లుకొనెదమనియు చలకుచుండిరి. భగ్న
మున కడు కలదా? భగ్నమున బోధించుటలో స్వకేళియుటకు
భయపడెడి వీరికిపండుల వందలు. కొందఱియెట్లు ఊడలు పాతు
కొనియున్న ద్రిటివ ప్రభుత్వమును స్థాపించేయగలరా? భగ్న
ము ననుసరించి, దాని ప్రకారము నడువక నెడదాటలు త్రొక్కు
వారిమాట లెంతైన పాటిచెప్పరా? వారివాత్సల సత్వములని
మోసములైనవని, ప్రజ లనుకోనకూడదు. అట్టివారు ప్రయాస
బడి జరిపెడి చర్యలవలన ఫలము పొందకు కలలోనివార్త నజ్ఞ
నులు మనకునకలచినది, నోటికో బలుకునది, చేతులతోచే
యూడి యొకటియేగాని, తలమోచి యొకటి కాదుకదా.

“అప్పుడు తొలగించినచో మాత్రమున పంచములు స్వరా
జ్యమునకు తోడ్పడువారని నేనుచెప్పెను; అప్పుడు వివారణ
కంటె పంచముల అధికపరిస్థితులు బాగుచేయుట యత్యవసర
ము” యని మదియొకరు పలుకుచుండిరి. నెహ్రూ! నేటికి సత్యము
బలముబడినది. అమాత్యులైన పంచము లనుకొనునట్లే యున్న
ది. అప్పుడు తొలగించినచో స్వరాజ్యమునంపాదించుటకా? అ
తేకాని యాదుకేల సువర్ణరమణనుండి రాక్షసుత్వముల
నెల్ల నెరిసియున్నతో నహించియున్నదీనులు నిడుకేదలు అమా
యముల నగు నీపంచములకుడ మాపులనియు పరమాత్మ వారి
యందునుగడు ననుక వారినివేధించుట మహాపాతకమని ప్రహిం
చి భగ్నము నాచరించుటకు కాదు.

అన్యాయముగా తమ జీవితముల సోదరులను దిక్కుమొ
క్కులేని యాచార్యులైనవలన బాధించువారి నేమనిపెన్నెన
వచ్చును? ఇయ్యదుగాని చేసినకృత్యములకై వానిని నిందించని భార
తీయు దొకంక నులేదుగదా. కరులకొరకై పశువులకల కచ్చపడి
తువులకంటె నధమముగా బాడబడుచు, నెంతసొంపించినను
తెచ్చచేయక కడుధరవలెనహించి ఫలమునిచ్చుచున్న పంచము
సమాజము అగ్రగర్భములనుగూర్చి యేమిపలంచునో పడవకలరా? భగ్న
బుద్ధితో మిఠొ యోచించుట అత్యధిభాగ యన్నములేనివా
నికి దెలియునగాని కడుపుండినవానికి తెలియునా? పుంజు
పుట్టినవానిబాధ బట్టివానికి తెలియునా? అప్పుడు త
నెట్లు వెట్టిపంచముల యధికననుభవ బాగుచేయుట యత్యవసర
మట, ఈవాక్యములను ప్రతివానికని నపుడుట్లుక మానదు. బాగు
బాగు! కనుకనున్న నిర్వహణమున జారంతయు మారవిడిచి
నట్లున్నది. బాల్గిమాటలు పంచములకు బాగుచేయవు. ఒకవేళ
పుష్కర నివారణయంత్రమున పంచముల కేమిమేలుకలను
అగ్రగర్భములెట్టివాకులబట్టి పుష్కరతామృతముగ్రోలునుం
డు. యెట్టిపంచములను భవించుచుచు వారికి మేలు కలిగినని
తలంచక. అమాత్యులైన పంచము లెట్టివారి బోధలకైనను చెవి
తెక్కున, పరమధిక్కులునన్ని వారిమతముగో జేసమనిననుచునైన తి
అంచక, బాల్గిమాటలినీ చేసి, పుష్కరమున వారిమతమునువిడిచి పర
మతావలంబిం లగుచున్నారట. పంచములను బాగుచేయుట నో
టిమాటలకల్ల సాగదు. అగ్రగర్భ మాలవారు వీరికగ్రగర్భమండి వారి
చిన మానవమాకులన్నియు వీరుపొండుకలెను. కనుక మహాత్ము
డు స్వరాజ్యము నరిపాదించుటకేర్పరచిన సహాయనిరాకరణను
సాధనము నగ్రగర్భములవారివై ప్రయోగించి, స్వేచ్ఛపుష్కరము
గ్రోలుటకై, దేశభిక్షులను, పరోపకారులను నాయకులును
పంచములకు తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాను. అప్పుడు పంచము
లు చేయుటతో నూడి, స్వరాజ్యముకొరకు పోరునలిపెదను.
సహాయనిరాకరణ మనుసాధనముతో నీచిన్నియద్యమును పెర
వేసయెడల, గొప్పయద్యమునుకూడ తప్పక కొనసాగును.
ఇంక గెలవి రచ్చ గెలువవలెను.

దాసరి వెంకటరావు.

మంత్రులు తమ పదవిని
వదులుకొందురా?

ఇండియా కౌన్సిలమువారు కాపీయవ్యవహారములం చే
చగ్గుకు దీసికొనవలసినట్లు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ తీర్మాన
మును భారతరాజ్యాంగ మంత్రులు రామొనిచిరి. ఈ సంగతి
తెలియగానే చెన్నపురి కాపీయమంత్రిగారు కలకరము పుట్టి
నట్లు తెలియుచున్నది. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు తమరాష్ట్ర
మునైన విధింపబడిన పెద్ద కప్పమును చాలవరకు తగ్గించమని
యాచార్యన జరిపిరి. ఈయాచార్యనమును మద్రాసు మెయిలు
శ్రీక బలపటచె. ఈయాచార్యనకలక కేమియొకయోజనము
లేకపోయెను. ఇప్పుడా రాష్ట్రపు మంత్రు లేమార్గము నకలం
బించుటో మాడవలసి యున్నది. వీ రింకగర్భము చులకనగా
జూతుట లేదనుటకు సందియములేదు. సామాన్యముగా నిట్టి సం
దర్భములో వారు తమపదవికి రాజీనామా నిశ్చయవలసియుం
డును. ప్రధానామాత్యుడగు పానల్ రాజాగారి కిటులు
చెప్పిరట.

“కాపీయవ్యవహారము గూర్చి రాజ్యాంగమంత్రుల ప్రక
టనను బట్టి చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారి విజ్ఞాపనలు చివరకు
నిష్పరియోజనకరము లైనవని తెలుచున్నది. ఇది కోచనియునా
ఇట్టిసిటిలో నేమి చేయవలసినదియో యోచించుటకు
గాను చెన్నపురి మంత్రిగారు అధిక సంఖ్యాకుల సమావేశమును
గానింప నూహించుచున్నాడు”

‘రాజీనామా నియంత్రాధా’ యను కిరీ క్రింద మెయిలు
పత్రక యాగ్రహారమునకు వ్యాపము నొక దానిని వ్రాసినది.
‘పానలయద్యపత్రక’ అతివాదుల వ్రాతలను నిందించుచుండునా
కాని వీరి కై లికిని యీ మెయిలువ్యాసము కై లికిని భేదము కాన
కాదు.

అధికారుల చురుకొను యధిక సంఖ్యాకులు తిరస్కార
భావముతో జూడబడిరి. దెబ్బలేకనే పరిపాలనమును సాగించ
మని మంత్రులగ్రహణానికి జవాబియ్యబడినది. భవసహాయములేక
కుప్పించుచున్న విద్యాలయములకు సహాయము నిచ్చుటకు
మానుగా వీర ‘మాదర్బద్ధి’లవారు భారతదేశపాలకు లైనప్పుడు
మంచికోజులు వచ్చినప్పుడు నూత్నుబుద్ధిగల రాజ్యకర్తలెట్లు
వలగా జిక్కుకొనని రాజ్యాంగమంత్రుల దొరకనప్పుడు చెన్నపురి
ప్రభుత్వమువై కప్పపు బరువు తొలగునని గూ అప్పుడు యీ
విద్యాలయలకు గావలసిన భవసహాయమును వారి బ్యంగలరనియు
చెప్పి కన్నుల నీరు తుడువవలసిన వారైరి.

దూరమున నున్న రాజ్యాంగమంత్రుని మోసపుచ్చు నిరం
వకాధికారకర్తమున కెంతమాత్రమును సహాయ మొసంగవలెను
నటుల మంత్రులగ్రహణము వలన యదోగ్యములకు రాజీనామా
నివ్వవలసినదని మెయిలుపత్రక కలక. కాని ‘మెయిలు’ సంగతి
తెలిసినవాఁ డెప్పుడు నీమాటల లక్ష్యముంచెడు. తమన్న ప్రధాన
మంత్రు యీపత్రక కంపిన స్టేటుమెంటేల అసోసియేటెడ్
(సెన్ మాకు తంధి నివ్యవంఁడె? ఆరెడ్ల క్రింకల అప్పటి
పరిపాలనమును కదిపినయెడల కీదుమానునని నాటిరాజ్యాంగ
మంత్రుని యీమద్రాసుమెయిలు’ పత్రకయే జదిపించెను. ఒక
కేబిల్తో మాంటాగ్యుగారి కిదివరకు యే రాజ్యాంగ మంత్రుని
సంధింపని యనన్త సంధింపకలదని అప్పుడు వ్రాసెను. అకేబిల్
పంతుడనేలేదు. మాంటాగ్యుగారి కేవలతాపన్నము రాకేదు.
అప్పుడిచెన్నపురి గగర్భురు వెంట్రెండు ప్రభువు తన యదోగ్య
మునుమానుకొనుట కిచ్చగించలేదు. 1917లో ‘మద్రాసు మెయిలు’
నలకా వెంట్రెండు ప్రభువు విషయమున వెంక ప్రయోజనకర
ముగ నుండెనో యొక్కము మంత్రులగ్రహణ విషయమునను అంతే
యోజనకరముగ నుండును. ఈ మంత్రులగ్రహణ వారికతనానికి
సామాన్యరాజకీయమాత్రము లేదు. వీరికిగల నూత్రమిదియొక్క
టి మాత్రమే: ‘బ్రాహ్మణేతరుల కింకను ఉద్యోగములు. ఈ సిటి
లోమంత్రులగ్రహణ రాజీనామానిచ్చునట కల్ల. సంస్కరణములప్ర
యోజకత్వముమాత్ర మిందువలన తెల్లకుగుచున్నది. సంస్కరణము
లుభారతీయులయొద్దగ్రహణమిచ్చినవని తలంచినవారు చెన్నరాష్ట్ర
మునందలి బ్రాహ్మణేతరకతనా రాకకర. వీరికి సహితము సం
స్కరణము లిప్పుడు తప్పకరములు గావని తోచినది. (ఇండియా
కౌన్సిలము)

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమువరకు జరుగు సంకతులు నెలలువారిగా
(నాయుటకు కట్టుము రు 2/-, జీవితసంకటిలాను ఒక అంత
ర్వలతో నాయుటకు రు 5/-, ఇతరవారము జీవిత మంతటి
లోను ప్రతి సం॥ రములో జరుగు ముఖ్యవిషయములతో నా
యుటకు రు 8/-, జనన సం॥రం, జెల్ల వారము, గంటలు,
నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని
ఫలములనంది మిలితేని యోగ్యతాపత్రము వచ్చియున్నది. జా
తకము అగ్రభావలో వ్రాసి పంపవలెను. వి. ఆర్. శ్రీనివా
సయ్య, కృష్ణవిలాస అగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మైసూరు.

శ్రీ ల య న స్వ కే కి
కత్తికట్టలు - చాకులు
క ప్ప తా శ ము లు.
అంధ్రసోదరులచే చేయబడినది. ప్రోత్సహించుడు.
నెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుడు.
వి. వెంకటేశ్వరు లంకేశ్
ఇల్లయ్య అండ్ లాక్ షేయర్స్ లిం.
వైద్యపురం. (గోవానగర్లు)
తెలిగ్రాఫిక్ అండ్ టెక్స్: “ఇండియా” వైద్యపురం.
హిందూ మతమున ప్రాధాన్యము

గొప్పభగవంతు! జాతకరత్నము
PART I
జన్మనక్షత్రము పుట్టినతేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంక
ర్పర ఫలితములను క్యాల్క్యులేషన్లతో సహా యెన్ని సంక
ర్పరములైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కర లేకయే
తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. భవము, సంతానము, ఆయు
రాగోగ్యములు మున్నగు ద్వాదశభావములతో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషుగ్గుడు.
వీని కెలరు 2-0-0, నెలలుఖరలోగా కొనువారికి 1-0-0 మాత్రమే
కలయునో జాతకములు సరసమైనవరకు పంపవలెను.
(164) గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖరీకోట్, విశాఖపట్నంబట్లా

మలయచందనము

గనేరియా అను తెగలోగమునకు వేరారము
కర్ణము లేదు. పిలికారీతో తని లేదు.
పిలుపు, తెలుపు, కచ్చు, అను మాట
విధముల గే X రో X ము ను మాట
యీటలలో మానున. శ్రీల దనుక
వ్యాపక మాడ ఇది రాజకీయము
1911) దర్శి 1 కే కల 2.4.1
గంధర్వ పార్వతి, రాయవరంగనావరిజిల్లా.

బహుమానము
వైద్య విద్య
అయి రాజోగ్ర్యత్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భావలలో దొరుకును.
కావైద్య వారాయుడజీ కేశవజీ,
1914) 11, దీవాబాడకోడ్ల జడరాజు.

వనాపధిసరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పుకుభ్రము చేయుట
యందు కేర్పనక గానినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపోబాధకు
ఉచితముగా పంపవలెను.
విలాసము వి. డి. సావంత్
నెం 144 కనకవాడి, బొంబాయి

దంతచూర్ణము
వెల డబ్బీ 1-కి 0-2-0
ఈ భంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము
విస్రవకుండును. నోట దుర్గంధములేక యుండును.
య్యతాంజనము దీప్తి, మద్రాసు.

